

Кәсіптік стандарт: «Терапия»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: кәсіптік стандарт кадрларды аттестаттауды, сертификаттауды бағалау және біліктіліктің, дайындығын және мамандануын растау үшін негіз ретінде қолданылады және пайдаланушылардың кең ауқымы қолдануға арналған: 1) қызметкерлердің – сала бойынша мамандыққа қойылатын талаптарды түсінуі, өз біліктілігін арттыруды және мансаптық ілгерілеуді жоспарлауы үшін; 2) жұмыс берушілердің - қызметкерлерге қойылатын талаптарды, нұсқаулықтарды, міндеттерді әзірлеуі, қызметкерлерді жалдау және аттестаттау кезінде критерийлер құруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыру, дамыту, жоғарылату және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) сертификаттау және біліктілік беру бойынша қызмет жасайтын ұйымдардың (органдар) - персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және қызметкерлердің сәйкестік деңгейі бойынша біліктілік критерийлерін әзірлеуі үшін; 4) мемлекеттік органдардың – еңбек нарығын мониторингілеу және болжау үшін критерийлер ретінде кәсіптік стандартты пайдалануы үшін.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) бейінді маман – жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау, медицина және фармацевтика ғылымы, медициналық және фармацевтикалық білім беру, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы, дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы, медициналық қызметтер (көмек) көрсетудің сапасы саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

3) клиникалық хаттама – пациенттің белгілі бір ауруы немесе жай-күйі кезіндегі профилактика, диагностика, емдеу, медициналық оңалту және паллиативтік медициналық көмек бойынша ғылыми дәлелденген ұсынымдар;

4) консилиум – кемінде үш дәрігердің қатысуымен диагноз қою, емдеу тактикасын айқындау және ауруды болжау мақсатында адамды зерттеу;

5) медицина қызметкері – кәсіптік медициналық білімі бар және медициналық қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға;

6) медициналық көмектің сапасы – көрсетілетін медициналық көмектің медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкестік деңгейі;

7) пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

8) профилактика – аурулардың пайда болуының, аурулардың ерте сатыларда өршуінің алдын алуға және өршіп кеткен асқынуларды, ағзалар мен тіндердің зақымдануын бақылауға бағытталған медициналық және медициналық емес іс-шаралар кешені;

9) резидентура – мақсаты дербес клиникалық практикаға жіберу үшін тиісті мамандық бойынша дәрігердің кәсіптік біліктілігін алу немесе өзгерту болып табылатын жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім беру деңгейі;

10) тағылымдама – теориялық дайындық нәтижесінде алынған кәсіптік білімді, іскерлік пен дағдыны практикада қалыптастыруға және бекітуге, сондай-ақ одан әрі кәсіптік қызмет үшін жұмыстың өзіндік ерекшелігін, озық тәжірибені зерделеуге бағытталған бейресми білім беру нысаны;

11) тәлімгер – медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларға және жас мамандарға кәсіптік бейімделуде практикалық көмек көрсету үшін медициналық ұйымның немесе медициналық білім беру ұйымының басшысы тағайындайтын, кемінде бес жыл өтілі бар, қызметін білім берудің, ғылым мен практиканың үш тұғырлығы негізінде жүзеге асыратын медицина қызметкері;

12) хабардар етілген келісім – адамның медициналық көмек алуға және (немесе) оның шешім қабылдауы үшін маңызы бар медициналық көмектің және (немесе) зерттеудің барлық аспектісі туралы ақпаратты алғаннан кейін нақты зерттеуге қатысуға өз келісімін жазбаша ерікті түрде растау рәсімі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) АХЖ 10 – аурулар мен денсаулыққа байланысты мәселелердің халықаралық статистикалық сыныптаушы;

2) БА – Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 16-бабының 16-2) тармақшасына сәйкес әзірленген және бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы;

3) ББХСЖ – білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі;

4) БТБА – бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

5) СБШ – салалық біліктілік шеңбері.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Терапия
5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86101054
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
- Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер
 - 86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет
 - 86.1 Аурухана ұйымдарының қызметі
 - 86.10 Аурухана ұйымдарының қызметі
 - 86.10.1 Кең профильді және мамандандырылған ауруханалар қызметі
 - Q Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер
 - 86 Денсаулық сақтау саласындағы қызмет
 - 86.2 Дәрігерлік практика және стоматология саласындағы қызмет
 - 86.22 Арнайы дәрігерлік практика
 - 86.22.0 Арнайы дәрігерлік практика

7. Краткое описание профессионального стандарта: кәсіби стандарт терапевтік бейін бойынша ауруларды ұйымдастыру, алдын алу, диагностикалау және емдеу жөніндегі маманның кәсіби құзыреттілігі, терапия және гериатрия саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын сараптау саласындағы талаптарды белгілейді. Мамандардың біліктілік деңгейінің өсуімен әрбір келесі деңгей алдыңғы деңгейдің функцияларын орындауды және оларды жаңа құзыреттерге сәйкес кеңейтуді білдіреді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Дәрігер терапевт - 7 уровень ОРК
- 2) Дәрігер гериатр - 7 уровень ОРК
- 3) Дәрігер гериатр - 7 уровень ОРК
- 4) Дәрігер терапевт - 7 уровень ОРК
- 5) Дәрігер терапевт - 7 уровень ОРК
- 6) Дәрігер гериатр - 7 уровень ОРК
- 7) Дәрігер терапевт - 7 уровень ОРК
- 8) Дәрігер гериатр - 7 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер терапевт»:			
Топтың коды:	2211-1		
Қызмет атауының коды:	2211-1-002		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер терапевт		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) резидент дәрігер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Резидентурада "Терапия" мамандығы бойынша оқу кезінде "Дәрігер" біліктілігі. Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен терапевтік бейіндегі аурулары бар пациенттердің профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалту		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен терапевтік бейіндегі аурулардың алдын алу, диагностикалау және емдеу бойынша білікті медициналық көмек көрсету 2. Терапевтік бейіндегі аурулардың профилактикасын жүргізу және оның тиімділігін бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу. 3. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу 4. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен терапевтік бейіндегі аурулардың алдын алу, диагностикалау және емдеу бойынша білікті медициналық көмек көрсету	Дағды 1: Терапевтік бейіндегі аурулар мен жағдайлардың диагностикасы	Машықтар:
		1. Науқастың (немесе оның заңды өкілінің) шағымдарын, ауру тарихын, өмір тарихын жинау. 2. Ауруы және (немесе) жағдайы бар пациенттен (немесе оның заңды өкілінен) алынған ақпаратты түсіндіру және талдау. 3. Науқасты физикалық тексеруден өткізіңіз (тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация) және оның нәтижелерін түсіндіріңіз. 4. Пациенттің зертханалық, аспаптық тексерулерінің қажеттілігі мен көлемін негіздеу. 5. Диагностикалық манипуляциялар жүргізу және алынған нәтижелерді түсіндіру: - перифериялық артериялардағы қан қысымын өлшеу; - қандағы глюкоза деңгейін зерттеу - қан қысымын тәуліктік бақылау - импульстік оксиметрия-спирограммаларды оқу-тобық-иық индексі анықтау - ортостатикалық сынама жүргізу - спирография, - пикфлоуметрияны жүргізу, - спирометрия және спирография нәтижелерін түсіндіру (диагностиканың бұл әдістері пульмонология бөліміндегі клиникалық хаттамалардағы диагностиканың аспаптық әдістерінде көрсетілген, онда пневмотахометрияны жүргізуге нұсқау жоқ, біз бұл терминді ауыстыруды ұсынамыз), - электрокардиограмманы алу және декодтау. 6. Пациенттерді зертханалық және аспаптық тексеру нәтижелерін түсіндіру. 7. Қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, медициналық көрсетілімдер болған кезде науқасты аурумен және (немесе) жай-күйімен маман дәрігерлерге жіберуді негіздеу. 8. Маман дәрігерлерден алынған қорытындыларды түсіндіру 9. Аурудың ауырлығын және (немесе) науқастың жағдайын бағалау. 10. ICD ескере отырып диагноз қойыңыз 11. Дифференциалды диагностика жүргізу 12. Жедел жәрдем, оның ішінде жедел мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін медициналық көрсеткіштерді айқындау 13. Стационарлық жағдайларда немесе мамандандырылған медициналық көмек көрсететін стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету үшін пациентті жіберудің медициналық көрсеткіштерін айқындау.

	Білімдер: 1. Қазақстан Республикасында алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету тәртібі. 3. Амбулаториялық жағдайда мамандандырылған медициналық көмек көрсету ережесі. 4. Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 5. Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 6. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 7. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 8. Шағымдарды жинау әдістемесі, ауру тарихы, науқастың өмір тарихы, физикалық тексеру. 9. Зертханалық және аспаптық диагностика әдістеріне көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 10. Аурулардың клиникалық көрінісі 11. Диагностика теориясы мен әдістемесі, құрылымы, клиникалық диагнозды құрудың негізгі принциптері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жағдайлары бар пациенттерге емдеуді тағайындау	Машықтар: 1. Диагнозды, науқастың жасын, клиникалық көрінісін ескере отырып, пациенттің емдеу жоспарын жасаңыз және негіздеңіз. 2. Аурудың клиникалық көрінісін және (немесе) жай-күйін және оның даму қаупі факторларын ескере отырып, дәрілік препараттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдарды тағайындау. 3. Диагнозды, жасты және клиникалық көріністі ескере отырып, науқасқа дәрілік емес емдеу мен емдік тамақтануды тағайындаңыз. 4. Дәрілік заттардың фармакологиялық әсері мен өзара әрекеттесуін талдау. 5. Дәрілік емес терапияның, емдік тамақтанудың, дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолданудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау. 6. Науқасты емдеу тактикасын таңдауда қиындықтар туындаған кезде, сондай-ақ аурудың және (немесе) жағдайдың асқынған ағымы кезінде стационар жағдайында немесе күндізгі стационар жағдайында, медициналық көрсетілімдер болған кезде мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін жіберуге.
	Білімдер: 1. Шағымдарды жинау әдістемесі, ауру тарихы, науқастың өмір тарихы, физикалық тексеру. 2. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды тағайындау әдістері, тағайындауға медициналық көрсетілімдер (және қарсы көрсетілімдер), әсер ету механизмі, ықтимал асқынулар, жанама әсерлер, жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар. 3. Дәрілік емес терапия әдістері, емдік тамақтану.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3: Терапевтік бейіндегі пациенттерге арналған жеке оңалту бағдарламаларының тиімділігін іске асыру және бақылау	Машықтар:
	1. Оңалту іс-шараларын ұйымдастыру. 2. Мүмкіндігі шектеулі пациенттерді оңалтудың жеке бағдарламаларын әзірлеуге және орындауға қатысу 3. Пациенттердің жасына және денсаулық жағдайына сәйкес оңалту іс-шараларын жүргізу үшін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандарды айқындау. 4. Пациенттерде оңалту іс-шараларын жүргізудің тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау.
	Білімдер: 1. Медициналық оңалтуды көрсету қағидалары. 2. Санаторий-курорттық емдеуге арналған медициналық көрсеткіштер. 3. Физикалық терапияны, сөйлеу терапиясын, кәсіптік терапияны және терапияның басқа түрлерін қоса алғанда, медициналық оңалту принциптері мен әдістері. 4. Оңалтудың жеке бағдарламаларын бағалау мен жоспарлауды қоса алғанда, оңалтудың әдістемелері мен әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу	Машықтар:
	1. Денсаулық жағдайын, еңбек сипаты мен жағдайларын, әлеуметтік факторларды бағалау негізінде уақытша еңбекке жарамсыздық белгілерін белгілеу. 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімдерін анықтау. 3. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру. 4. Дәрігерге кезекті бару күнін белгілеп, оны алғашқы медициналық құжаттамада жазып алыңыз. 5. Пациентті ДКК және медициналық-әлеуметтік сараптамаға кеңес беру үшін уақтылы жібереді.
	Білімдер: 1. Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидалары. 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру тәртібі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 5: Пациенттерге шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар:
	1. Шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсетуді қажет ететін жағдайларды, оның ішінде қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілерін тану. 2. Пациенттердің өміріне қауіп төндіретін жағдайлар, оның ішінде клиникалық өлім (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату)кезінде пациенттерге медициналық көмек көрсету 3. Шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. 4. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясының іс-шараларын орындау

		Білімдер:
		1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесі. 2. Терапиядағы шұғыл жағдайлар: диагностикалық критерийлер; емдеу және алдын алу принциптері. 3. Қан айналымының және (немесе) тыныс алудың көнеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 4. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Терапевтік бейіндегі аурулардың профилактикасын жүргізу және оның тиімділігін бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықты қалыптастырудың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алу.	Дағды 1: Терапевтік бейіндегі аурулардың алдын алуға, инфекциялардың алдын алуға және инфекциялық бақылауға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.	Машықтар:
		1. Терапевтік бейіндегі аурулардың, медициналық көмекке байланысты инфекциялардың (хирургия саласының инфекциялары, қан ағымының катетері, зәр шығару жүйесінің катетері ассоциацияланған инфекциялары, төменгі тыныс жолдарының инфекциялары, гемоконтактілі инфекциялар (В және С гепатиттері, АИТВ) профилактикасына бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу". 2. Профилактикалық (скринингтік) зерттеулер жүргізуге қатысу. 3. Инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықтың қалыптасуының алдын алу жөніндегі іс-шараларға қатысу.
		Білімдер:
		1. Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар 2. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекциялардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 3. Аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар 4. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Аурулардың алдын алуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға, денсаулықты сақтауға және нығайтуға бағытталған білім беру, тәрбие және үгіт-насихат іс-шараларын ұйымдастыру және өткізу.	Машықтар: 1. Өмірдің әртүрлі салаларында: тамақтану, су, санитарлық жағдайлар, тұрғын үй жағдайлары, жеке гигиена, сондай-ақ тиісті көрсетілімдерсіз антибиотиктерді қолданумен байланысты қауіптер туралы санитарлық талаптар, ережелер мен ұсынымдар туралы хабардар ету. 2. Пациенттер мен олардың заңды өкілдерін ұлттық, халықаралық хаттамалар мен ұсынымдарға сәйкес вакциналар, олардың маңыздылығы, артықшылықтары мен ықтимал қауіптері туралы ақпаратпен қамтамасыз ету. 3. Тұрақты медициналық тексерулер мен скринингтік бағдарламалар туралы хабардар ету. 4. Денсаулықты сақтау, нығайту, санитарлық-гигиеналық мәдениетті арттыру мақсатында санитарлық-гигиеналық дағдыларды үйрету: гигиена мен қауіпсіздікті сақтау, оның ішінде стандартты сақтық шаралары (қол гигиенасы, жетел этикеті, жеке қорғаныс құралдары, қауіпсіз инъекция тәжірибесі қалдықтарды басқару, дезинфекция және зарарсыздандыру) тамақ қауіпсіздігі, инфекциялардың алдын алу. 5. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, физикалық белсенділіктің маңыздылығын, жаман әдеттерден бас тартуды, психологиялық әл-ауқатты қолдауды насихаттау бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу.
		Білімдер: 1. Салауатты өмір салтын, ұтымды және дұрыс тамақтануды, дене белсенділігін насихаттау жөніндегі іс-шаралар. 2. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері. 3. Жеке гигиена, салауатты өмір салты принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен пациенттермен, олардың қоршаған ортасымен және денсаулық сақтау саласына қатысушылармен өзара әрекеттесу	Дағды 1: Пациентпен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен өзара әрекеттесу	Машықтар: 1. Науқасқа немесе оның заңды өкіліне аурудың барысы, леч және болжамы, соның ішінде жағымсыз жаңалықтар туралы кеңес беру. 2. Пациентке және (немесе) оның заңды өкілдеріне диагностиканың, емдеудің ұсынылған әдісі, ықтимал асқынулар туралы ақпараттандырылған келісімді ала отырып хабарлау. 3. Пациентті немесе оның заңды өкілін олардың қалауын, құндылықтарын және хабардар болу деңгейін ескере отырып, шешім қабылдау процесіне тарту. 4. Пациент немесе оның заңды өкілі саналы шешім қабылдауы үшін ақпараттың түсінікті және қол жетімді болуын қамтамасыз ету арқылы процедуралар мен технологияларды түсіндіріңіз. 5. Емдеу тиімділігін арттыру және пациенттің дәрігермен ынтымақтастығы үшін пациенттерге жанашырлық пен қолдау көрсету.

		Білімдер: 1. Науқаспен, оның туыстарымен немесе заңды өкілдерімен қарым-қатынас принциптері. 2. Пациентке емдеу әдістері мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды таңдау туралы хабарлауға байланысты этникалық, мәдени, діни, құқықтық аспектілер. 3. Науқастың денсаулығының психоәлеуметтік аспектілері. 4. Заңнама талаптарын сақтай отырып, ақпараттандырылған келісімді ресімдеу процесі. 5. Қақтығыс жағдайларындағы өзара әрекеттесу принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика, емдеу, оңалту, инфекциялардың таралуының алдын алуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға кешенді тәсілді қамтамасыз ету мәселелері бойынша басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтастық.	Машықтар: 1. Терапевтік бейіндегі аурулар мәселелері бойынша МСАК дәрігерлеріне және сабақтас мамандықтарға кеңес беру және олардың біліктілігін арттыруға қатысу. 2. Пациенттерге медициналық көмектің толық спектрін қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен командаларда жұмыс істеу. 3. Медициналық көмектің үздіксіздігін және қажет болған жағдайда уақтылы араласуды қамтамасыз ету үшін басқа мамандармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ақпарат алмасу. 4. Көпсалалы топтардың, консилиумдардың, клиникалық айналымдардың жұмысына қатысу. 5. Инфекциялардың таралуын болдырмау, вакцинация жүргізу және төтенше жағдайларға ден қою үшін қоғамдық ұйымдармен және денсаулық сақтау қызметтерімен ынтымақтасу. 6. Пациенттерді әрі қарай диагностикалау және емдеу үшін мамандарға немесе мамандандырылған денсаулық сақтау қызметтеріне жіберіңіз. Білімдер: 1. Диагностика, емдеу, оңалту мәселелері бойынша басқа мамандар мен қызметтердің рөлі мен функциялары. 2. Медициналық практиканың технологиялары мен стандарттары. 3. Денсаулық сақтау мамандарымен және қызметтерімен тиімді қарым-қатынас принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен есептік-есептік медициналық құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Медициналық практикада есепке алу және құжаттау	Машықтар: 1. Уәкілетті орган белгілеген нысандар, түрлер, көлем, тәртіп және мерзімдер бойынша медициналық құжаттаманы ресімдеу. 2. Медициналық құжаттаманы талаптарға сәйкес ұйымдастырыңыз және сақтаңыз. 3. Жеке деректерді қорғауға және медициналық ақпараттың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысты нормалар мен ережелерді сақтай отырып, медициналық ақпаратты құпия түрде өңдеу. 4. Кәсіби қызметте Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық жүйелерді пайдалану.

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы"(Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелді.) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы."Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелді.) 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы "Бастапқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелді.) 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Зерттеулер мен ғылыми жобаларға қатысу	Машықтар: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
		Білімдер: 1. Зерттеу сұрақтарын тұжырымдау, гипотезаларды әзірлеу, деректерді жинау және талдау, статистикалық талдау жүргізу және зерттеу нәтижелерінен қорытынды шығару. 2. Зерттеуге қатысатын пациенттердің әділдік, ақпараттандырылған келісім, құпиялылық және құқықтары мен әл-ауқатын қорғау принциптерін сақтау. 3. Әдебиеттерді іздеу және талдау, зерттеу деректерін сыни бағалау. 4. Зерттеу жоспары мен дизайнын, әдіснаманы таңдауды, қосу және алып тастау критерийлерін анықтауды, хаттаманы және деректерді жинау схемасын әзірлеуді қоса алғанда, зерттеуді жобалау дағдыларын меңгеру. 5. Зерттеу нәтижелерін жазбаша түрде ұсыну және ғылыми журналдарда мақалалар жариялау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды

	Дағды 2: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар:	
		1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар. 2. Жеке дағдыларды үйрету: көшбасшылық, топтық жұмыс, эмпатия және бейімделу, бастамашылық және мақсаттарға жету жауапкершілігі. 3. Уақыт пен стрессті басқару дағдыларын дамыту.	
		Білімдер:	
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы"Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелді.) 2. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 3. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және Құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы «Қазақстан Республикасында медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелді). 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурыздағы № ҚР- ДСМ-27 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 наурызда № 27218 болып тіркелді). 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 106 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 8 маусымда № 32740 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Дәрігер терапевт	
	7	Дәрігер гериатр	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
10. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер гериатр»:			
Топтың коды:	2213-5		
Қызмет атауының коды:	2213-5-001		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер гериатр		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.1		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Тағылымдамашы дәрігер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Гериатрия" мамандануы бойынша сертификаттау курсына оқу кезінде "дәрігер"біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі "Терапия" мамандығы бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл). Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"Терапия" мамандығы бойынша "Гериатрия"мамандығы бойынша сертификаттау курсы.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен геронтологиялық профилі бар науқастарды диагностикалау, емдеу, алдын алу және оңалту.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен геронтологиялық бейіндегі аурулардың алдын алу, диагностикалау және емдеу бойынша білікті медициналық көмек көрсету 2. Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға, микробқа қарсы тұрақтылықтың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін бақылау және жүргізу.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен геронтологиялық бейіндегі аурулардың алдын алу, диагностикалау және емдеу бойынша білікті медициналық көмек көрсету			

Дағды 1: Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде, оның ішінде ерте қартаю белгілері бар адамдарда аурулар кезінде консультациялық-диагностикалық көмек және функционалдық мәртебесін анықтау.	Машықтар: 1. Білікті және басқа да медициналық көмек түрлерін көрсету. 2. Гериатриялық синдромдар және даму қаупі және (немесе) дамыған көрілік астения болған кезде мамандандырылған гериатриялық көмек көрсету үшін пациенттерді іріктеуді жүргізу. 3. Клиникалық бақылаулар мен тексеру, анамнез жинау, клиникалық-зертханалық және аспаптық зерттеулердің деректері негізінде науқасты объективті қарап-тексеру жүргізу дағдылары аурулардың және денсаулыққа байланысты проблемалардың (бұдан әрі - ХҚК) қолданыстағы халықаралық статистикалық сыныптамасын ескере отырып, диагнозды белгілейді. 4. Жан-жақты гериатриялық бағалау жүргізу. 5. Барлық амбулаториялық науқастардың құлауына немесе құлау қорқынышына жыл сайынғы бағалау жүргізу. 6. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердегі психо-мінез-құлық мәртебесінің бұзылуын анықтау және медициналық көрсетілімдер болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді түзету және емдеу үшін маман дәрігерлерге жіберу. 7. Гериатриялық синдромдар мен ауруларды және (немесе) жағдайларды адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің жасына байланысты өзгерістерін ескере отырып анықтаңыз. 8. Клиникалық синдромдар бойынша адам ағзасының ішкі органдары мен жүйелерінің ауруларын диагностикалауды жүзеге асыру және аурулардың және (немесе) жағдайлардың дифференциалды диагностикасын жүргізу. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету тәртібі. 3. Амбулаториялық жағдайда мамандандырылған медициналық көмек көрсету ережесі. 4. Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 5. Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 6. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 7. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 8. Ерте қартаю белгілері бар егде жастағы топтардағы пациенттер мен адамдарға еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері, 9. Бейін бойынша қызметтерді, егде жастағы топтардағы пациенттерді және ерте қартаю белгілері бар адамдарды ұйымдастырудың жалпы мәселелері. 10. Гериатрия негіздері, гериатриялық синдромдармен және аурулармен ауыратын науқастарды диагностикалау және бақылау.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Диагноз қою және функционалдық мәртебесін анықтау мақсатында егде жастағы және көрілік	Машықтар: 1. Шұғыл түрде, оның ішінде төтенше жағдайларда медициналық көмек көрсетуді талап ететін егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің жағдайын

жастағы пациенттерді
тексеру

бағалауды жүргізу.

2. Гериатриялық пациенттерді зертханалық зерттеуге, аспаптық зерттеуге, медициналық көрсетілімдер бойынша маман дәрігерлермен кеңесуге жіберу.
3. Пациентті кешенді гериатриялық бағалауды жүргізу (пациенттің физикалық жағдайын, функционалдық жағдайын, психикалық денсаулығын және әлеуметтік-экономикалық жағдайын бағалау).
4. Гериатриялық синдромдар мен ауруларды және (немесе) жағдайларды адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің жасына байланысты өзгерістерін ескере отырып анықтаңыз.
5. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің жай-күйінің динамикасын бағалау.
6. ICD және ICD ескере отырып диагноз қойыңыз.
7. Гериатриялық пациенттерде жүйке, иммундық, эндокриндік, тыныс алу, ас қорыту, несеп-жыныс жүйелері және қан тарапынан аурулардың және (немесе) патологиялық жағдайлардың негізгі клиникалық көріністерін, оның ішінде ауыр және (немесе) өмірге қауіп төндіретін асқынуларды тудыруы мүмкін инфекциялық және онкологиялық көріністерді анықтау.
8. Ауыр және (немесе) өмірге қауіп төндіретін асқынуларды тудыруы мүмкін қан айналымын және (немесе) тыныс алуды кенеттен тоқтату белгілерін тану.
9. Әр түрлі аурулар мен патологиялық жағдайларда адам ағзасының органдары мен жүйелерінің жұмыс істеу заңдылықтарын белгілеу, ICD және ICD ескере отырып диагноз қою.
10. Егде жастағы және қарт пациенттерден (қамқоршылардан) алынған ақпаратты түсіндіру және талдау.
11. Зертханалық және аспаптық зерттеулерден алынған мәліметтерді түсіндіріңіз.
12. Клиникалық синдромдар бойынша адам ағзасының ішкі органдары мен жүйелерінің ауруларын диагностикалауды жүзеге асыру.
13. Науқастың физикалық жағдайын, функционалдық жағдайын, психикалық денсаулығын және әлеуметтік-экономикалық жағдайын бағалауды қоса алғанда, пациентті кешенді гериатриялық бағалауды жүзеге асыру.
14. Гериатриялық науқастардың денсаулық жағдайына сыртқы орта мен әлеуметтік-тұрмыстық орта факторларының әсерін бағалау.
15. Гериатриялық науқастарда еңбек қызметіне, тұрмыстық белсенділікке, өзіне-өзі қызмет көрсетуге және басқалардан тәуелсіздікке қабілеттілігін анықтау.
16. Егде жастағы және көрілік жастағы науқастарда психо-мінез-құлық мәртебесінің бұзылуын анықтаңыз және қажет болған жағдайда түзету және емдеу үшін маман дәрігерлерге жіберіңіз.
17. Аурулардың және (немесе) жағдайлардың дифференциалды диагностикасын жүргізу.
18. Өткізу дағдыларын меңгеру:
 - электрокардиография.
 - экспресс-әдістермен зертханалық диагностика, оның ішінде қан глюкозасын (глюкометр), тропонинді талдау.
 - қан қысымын өлшеу.
 - қан қысымының тәуліктік мониторингін (СМАД) түсіндіру және жүргізу.
 - қан қысымын интерпретациялау және үйде бақылау (DMAD).
 - импульстік оксиметрия.

- спирометрия.
- пикфлоуметрия.
- отоскопия.
- көру өткірлігін бағалау.

Бауырлар.

1. Қартаю мен ұзақ өмір сүрудің демографиялық, әлеуметтік-гигиеналық, медициналық-әлеуметтанулық, әлеуметтік-психологиялық мәселелері.
2. Функционалды жүйелер теориясы тұрғысынан дененің жұмыс істеу заңдылықтары мен денсаулықты қамтамасыз ету механизмдері, сондай-ақ гериатриялық науқастардағы патологиялық процестердегі функционалды жүйелерді реттеу ерекшеліктері.
3. Гериатриялық науқастар мен күтушілерде шағымдарды, өмір тарихын жинау әдістемесі.
4. Денсаулықты бағалауға арналған зертханалық және аспаптық зерттеу әдістері, медициналық көрсеткіштер, нәтижелерді түсіндіру.
5. Кешенді гериатриялық бағалауды жүргізу әдістемесі.
6. Ауруларды және (немесе) жағдайларды дифференциалды диагностикалау үшін маман дәрігерлерге жіберу үшін медициналық көрсеткіштер.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 3:

Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде, оның ішінде ерте қартаю белгілері бар адамдарда аурулар мен геронтологиялық жағдайларды емдеу, оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау.

Машықтар:

1. Пациенттерді әлеуметтік-психологиялық бейімдеу жоспарын қоса алғанда, профилактикалық, емдік және оңалту іс-шараларын жүргізудің жеке жоспарын қалыптастыру.
2. Егде жастағы топтардағы пациенттерді және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдарды емдеуді тағайындау және бақылау.
3. Науқастың жағдайына байланысты емдеу жоспарына өзгерістер енгізу және қосымша тексеру әдістерінің қажеттілігін анықтау.
4. Қажетті диагностикалық, емдік, оңалту және профилактикалық процедуралар мен емдеуді бақылау шараларын ұйымдастыру немесе өз бетінше жүргізу.
5. Фармакотерапияны гериатриялық тәжірибеде қолданыңыз.
7. Дәрілік емес терапияны, оның ішінде физиотерапияны, емдік тамақтануды, емдік дене шынықтыруды, психотерапияны, еңбек терапиясын аурудың функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және клиникалық көрінісін, медициналық көмек көрсетудің қолданыстағы тәртібіне, медициналық көмек көрсету мәселелері бойынша клиникалық ұсынымдарға (клиникалық хаттамаларға) сәйкес адам ағзасының органдары мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын ескере отырып тағайындау көмек.

	Білімдер: 1. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды тағайындау әдістері, тағайындауға медициналық көрсетілімдер (және қарсы көрсетілімдер), әсер ету механизмі, ықтимал асқынулар, жанама әсерлер, жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар. 2. Дәрілік емес терапия әдістері, емдік тамақтану. 3. Гериатриялық науқастардағы синдромдар мен ауруларды емдеу принциптері. 4. Charlson индексі– мультиморбидтілік және ко-морбидтілік жағдайында болжам және емдеу. 5. ХНИЗДІ ұтымды емдеу принциптері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 4: Мамандандырылған гериатриялық және геронтологиялық медициналық оңалтуды көрсетуді жоспарлау және ұйымдастыру	Машықтар: 1. Егде жастағы топтардағы және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдардың медициналық-әлеуметтік оңалтуын және өмір сүру сапасын жақсартуды жүргізу. 2. медициналық-әлеуметтік оңалтудың тиімділігін және егде жастағы топтардағы адамдардың және сапа индикаторларына сәйкес ағзаның мерзімінен бұрын қартаю белгілері бар адамдардың өмір сүру сапасын жүргізу және мониторингілеу. 3. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің тыныс-тіршілігінің шектелуіне әкеп соқтыратын адам ағзасының ағзалары мен жүйелерінің функционалдық бұзылыстарын айқындауға, маман дәрігерлерге жіберуге, анықталған бұзушылықтарды жою жөнінде ұсыныстар жасауға. 4. Жас ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі аурулар және (немесе) жағдайлар кезінде оңалту іс-шараларының жоспарын жасау, оңалту әлеуетін және оңалту болжамын бағалау. 5. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге оңалту іс-шараларын жүргізуге медициналық айғақтар мен медициналық қарсы айғақтарды айқындау. 6. Оңалту іс-шараларын жүргізу үшін дәрігер-мамандарды анықтау. 7. Курорттық емдеуді тағайындаңыз. 8. Стационар жағдайында, үйде және МСАК кезеңінде қоршаған ортаны пациенттің функционалдық мүмкіндіктеріне бейімдейтін геронтологиялық оңалту әдістері мен құралдарын пайдалану. 9. Егде жастағы топтардағы адамдарға әлеуметтік-психологиялық бейімделуге, оңалту құралдарын, оңалту техникасы мен құралдарын пайдалану қағидаларына, пациенттерге күтім жасау дағдыларына оқытуды жүзеге асыруға жәрдемдесу. 10. Медициналық оңалту шараларының орындалуын бағалау. 11. Қоршаған ортаны пациенттердің функционалдық мүмкіндіктеріне және (немесе) пациенттердің қоршаған ортаға функционалдық мүмкіндіктеріне бейімдейтін, оның ішінде қозғалыс, протездеу және ортездеу құралдарын пайдалану, сенсорлық тапшылықтарды түзету арқылы іріктелген құралдар мен әдістердің дұрыстығын бақылау. 12. Медициналық көмектің орындалуын бақылау және тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау.

		Білімдер: 1. Санаторий-курорттық емдеуге арналған медициналық көрсеткіштер. 2. Физикалық терапияны, сөйлеу терапиясын, кәсіптік терапияны және терапияның басқа түрлерін қоса алғанда, медициналық оңалту принциптері мен әдістері. 3. Оңалтудың жеке бағдарламаларын бағалау мен жоспарлауды қоса алғанда, оңалтудың әдістемелері мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 5: Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге қатысты медициналық сараптама жүргізу	Машықтар: 1. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған гериатриялық пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу. 2. Жеке тұлғаның еңбекке жарамсыздығын тану және оны ауру кезеңінде еңбек міндеттерін орындаудан уақытша босату мақсатында оның еңбекке уақытша жарамсыздығына сараптама жүргізу. 3. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. Білімдер: 1. Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидалары. 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 6: Пациенттерге шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсетуді қажет ететін жағдайларды, оның ішінде қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілерін тану. 2. Пациенттердің өміріне қауіп төндіретін жағдайлар, оның ішінде клиникалық өлім (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату)кезінде пациенттерге медициналық көмек көрсету 3. Шұғыл және шұғыл медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. 4. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясының іс-шараларын орындау Білімдер: 1. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесі. 2. Гериатриядағы шұғыл жағдайлар: диагностикалық критерийлер; емдеу және алдын алу принциптері. 3. Қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 4. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін		

жағдайлар жасауға, микробқа қарсы тұрақтылықтың, санитарлық-гигиеналық ағартудың және халықтың салауатты өмір салтын қалыптастырудың алдын алуға бағытталған іс-шаралардың тиімділігін бақылау және жүргізу.	Дағды 1: Ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Түрлі органдар мен жүйелердің жасқа байланысты патологиясының алдын алуға, аурушаңдықты, мүгедектікті, аурулардан болатын өлімді азайтуға, егде жастағы топтардағы және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдардың өмір сүру ұзақтығын арттыруға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруды жүргізу. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және мониторинг жүргізу, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесін тарту мүмкіндігі. 3. Ерте қартаюдың алдын алу, Белсенді ұзақ өмір сүруді ұзарту, өмір сүру сапасын арттыру, әртүрлі аурулардың асқынуларының бастапқы және қайталама алдын алу үшін "белсенді ұзақ өмір сүру мектебінің" жұмысын ұйымдастыру және мониторинг жүргізу. 4. Халыққа көмек көрсету және ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шараларды әзірлеу. 5. Егде жастағы және қарт адамдарда гериатриялық синдромдар мен аурулардың және (немесе) жағдайлардың алдын алу және ерте диагностикалау және салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 6. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде гериатриялық синдромдардың және аурулардың және (немесе) жағдайлардың, оның ішінде құлау мен сыну қаупі жоғары пациенттердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 7. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді сыртқы орта факторларының және әлеуметтік-тұрмыстық ортаның егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайына әсері және (немесе) оларды түзету туралы хабардар ету. 8. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде салауатты өмір салты бағдарламаларын, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі және психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу бағдарламаларын жасау. 9. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде гериатриялық синдромдардың және аурулардың және (немесе) жағдайлардың, оның ішінде құлау мен сыну қаупі жоғары пациенттердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 10. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді (қамқоршыларды) сыртқы орта және әлеуметтік-тұрмыстық орта факторларының егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайына әсері және (немесе) оларды түзету туралы хабардар ету.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесі туралы білім. 3. Егде жастағы және қарт науқастардағы әлеуметтік гигиена принциптері. 4. Санитарлық-ағарту жұмысының нысандары мен әдістері.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Инфекциялардың алдын алуға және инфекциялық бақылауға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Медициналық көмекке байланысты инфекциялардың алдын алуға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қатысу (хирургия саласындағы инфекциялар, қан ағымының катетері, зәр шығару жүйесінің катетері, төменгі тыныс жолдарының инфекциялары, гемоконтактілі инфекциялар (В және С гепатиттері, АИТВ)". 2. Инфекциялардың алдын алу және инфекциялық бақылау, микробқа қарсы тұрақтылықтың қалыптасуының алдын алу жөніндегі іс-шараларға қатысу.
		Білімдер: 1. Денсаулық сақтау объектілеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар 2. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекциялардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар. 3. Аса қауіпті жұқпалы аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар 4. Инфекциялардың алдын алу және жұқпалы аурулардың таралуы әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.
		Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы білімі (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау қызметкерлерінің Үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелген). 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Төзімділік және құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 23 маусымдағы № ҚР ДСМ - 55 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2021 жылғы 7 шілдеде № 23329 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Дәрігер терапевт	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Дәрігер гериатр	
11. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер гериатр»:			
Топтың коды:	2213-5		
Қызмет атауының коды:	2213-5-001		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер гериатр		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер гериатр" біліктілігі. Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	"Терапия" мамандығы бойынша "Гериатрия"мамандығы бойынша сертификаттау курсы.		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Тәлімгердің бақылауымен және қадағалауымен геронтологиялық профилі бар науқастарды диагностикалау, емдеу, алдын алу және оңалту.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Гериатрия" мамандығы бойынша егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге, оның ішінде амбулаториялық-емханалық деңгейде, оның ішінде стационарды алмастыратын деңгейде ерте қартаю белгілері бар адамдарға мамандандырылған көмек көрсету. 2. Егде жастағы топтардағы пациенттерге, оның ішінде "Гериатрия" мамандығы бойынша стационарлық (жоғары техникалық-логикалық) медициналық көмекті қоспағанда) ерте қартаю белгілері бар адамдарға мамандандырылған(гериатриялық және геронтологиялық) көмекті ұйымдастыру және көрсету. 3. Мамандандырылған медициналық оңалтуды, мамандандырылған психологиялық және психотерапиялық көмекті және мамандандырылған социологиялық және психологиялық көмек пен оңалтуды, мамандандырылған социологиялық және психологиялық көмек пен оңалтуды (гериатриялық және геронтологиялық) ұйымдастыру және көрсету. 4. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге қатысты медициналық сараптама жүргізу 5. Ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және халықтың ұзақ өмір сүруін және салауатты өмір салтын қалыптастыруды және санитарлық-гигиеналық ағартуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шаралар өткізу 6. Шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету 7. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму
Еңбек функциясы 1: "Гериатрия" мамандығы бойынша егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге, оның ішінде амбулаториялық-емханалық деңгейде, оның ішінде стационарды алмастыратын деңгейде ерте қартаю белгілері бар адамдарға мамандандырылған көмек көрсету.	Дағды 1: Ауру кезіндегі консультациялық-диагностикалық көмек және егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерде, оның ішінде клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес ерте қартаю белгілері бар адамдарда функционалдық мәртебесін анықтау	Машықтар: 1. Білікті және басқа да медициналық көмек түрлерін көрсету. 2. Гериатриялық синдромдар және даму қаупі және (немесе) дамыған Кәрілік астения болған кезде мамандандырылған гериатриялық көмек көрсету үшін пациенттерді іріктеуді жүргізу. 3. Қызмет көрсету аумағында тұратын егде жастағы топтардағы адамдардың медициналық-әлеуметтік жағдайына жыл сайынғы мониторинг (гериатриялық бағалау) жүргізу – олардың жас құрылымын, денсаулық жағдайын, әлеуметтік және психологиялық мәртебесін ескере отырып, олардың қозғалу және өзіне-өзі қызмет ету қабілетін жоғалту тұрғысынан, сондай-ақ моральдық мәртебесін, когнитивтік тапшылық дәрежесін және мазасыздық-депрессиялық синдромды бағалау, тағамның қолжетімділігін және тамақтану мәртебесінің жай-күйін бағалау, мотор функциясы мен бұлшықет күшінің күйін, жүрісін, өмір сапасын анықтау, мальнутриция синдромы және басқалары өзіне-өзі қызмет көрсету жағдайын бағалауға мүмкіндік беретін сауалнамалар мен таразыларды қолдана отырып. 4. Науқасты объективті тексеру дағдылары. 5. Клиникалық бақылаулар мен тексеру, анамнез жинау, Клиникалық-зертханалық және аспаптық зерттеулер деректері негізінде АХЖ және пациенттің денсаулығына байланысты проблемаларды ескере отырып диагноз қою. 6. Жан-жақты гериатриялық бағалау жүргізу. 7. Барлық амбулаториялық науқастардың құлауына немесе құлау қорқынышына жыл сайынғы бағалау жүргізу. 8. Диагностикалық және емдеу процедураларының сапасын, құрал-саймандарды, аппаратураларды пайдалануды бақылау.

9. "Гериатрия"мамандығы бойынша басқа мамандықтардың дәрігерлеріне кеңес беру.
10. Егде жастағы және көрілік жастағы (пракис, гноз, сөйлеу, жазу, оқу, санау, кеңістік пен уақыттағы бағдарлау, есте сақтау, ойлау) пациенттердегі когнитивтік мәртебені анықтай отырып, когнитивтік функцияларды бағалауды жүргізу.
- 11.Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердегі психо-мінез-құлық мәртебесінің бұзылуын анықтау және медициналық көрсетілімдер болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді түзету және емдеу үшін маман дәрігерлерге жіберу.
12. Гериатриялық синдромдар мен ауруларды және (немесе) жағдайларды адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің жасына байланысты өзгерістерін ескере отырып анықтаңыз.
13. Веноздық тромбозмболиялық асқынулардың, қысым жарасының дамуының және жанаспалы дерматиттің қауіп факторларын анықтаңыз.
14. Егде жастағы адамдарда ішек пен қуық дисфункциясын анықтау, бағалау және емдеуді бастау.
15. Клиникалық синдромдар бойынша адам ағзасының ішкі органдары мен жүйелерінің ауруларын диагностикалауды жүзеге асыру және аурулардың және (немесе) жағдайлардың дифференциалды диагностикасын жүргізу.
16. Пациентті басқару тактикасын, оны тексеру жоспарын анықтау
17. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің еңбек қызметіне, тұрмыстық белсенділікке, өзіне-өзі қызмет көрсетуге және басқалардан тәуелсіздікке қабілеттілігін анықтау.
18. Қауіпсіздік қаупі жоғары егде жастағы адамдардың санатын анықтау, соның ішінде қауіпті көлік жүргізу немесе егде жастағы адамдарға қатыгездік / немқұрайлылық, бағалау жоспарын әзірлеу және түзету шараларын қабылдау.
19. Егде жастағы топтардың пациенттеріне мультидисциплинарлық тәсілді ұйымдастыру, мақсатты топтардың профилактикалық тексерулеріне қатысу және муж денсаулығы және отбасылық ұзақ өмір сүру орталығының аралас мамандықтарының дәрігерлерімен бірлесіп емдеу-диагностикалық іс-шараларды өткізу.
21. Егде жастағы топтардағы пациенттерді келесі негізгі бағыттар бойынша есепке алуды және диспансерлеуді ұйымдастыру: жүректің ишемиялық ауруы, жүрек және қан тамырларының созылмалы аурулары, артериялық гипертензия, Альцгеймер ауруы және көрілік деменция, егде жастағы және көрілік жастағы остеопороз, II типті қант диабеті және оның асқынулары, асқазан-ішек жолдарының созылмалы аурулары, Көрілікпен байланысты сезім органдарының аурулары. қартаю, инконтиненция (зәр шығару проблемалары), оның ішінде онкологиялық аурулардың даму қаупі жоғары факторы және басқа да аурулар, егде жастағы топтардағы адамдарға тән.
22. Мейірбикемен бірлесіп пациенттің денсаулығына жылына кемінде 1 рет (90 жастан асқан пациенттерге – жылына кемінде 2 рет), оның ішінде үйде гериатриялық бағалау жүргізу.
23. Жіті патологиясы бар немесе созылмалы аурулардың өршуі бар науқастарды стационарлық емдеуге, қажет болған жағдайда тәулік бойы медициналық бақылауға жолдама ресімдеу.

Білімдер:

1. Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты.
2. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету тәртібі.
3. Амбулаториялық жағдайда мамандандырылған медициналық көмек көрсету ережесі.
4. Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты.
5. Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты.
6. Урологиялық және андрологиялық көмек көрсететін медициналық ұйымдардың қызметі туралы ереже.
7. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары.
8. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар.
9. Бейін бойынша қызметтерді, егде жастағы топтардағы пациенттерді және ерте қартаю белгілері бар адамдарды ұйымдастырудың жалпы мәселелері.
10. Гериатрия негіздері, гериатриялық синдромдары мен аурулары бар науқастарды диагностикалау және бақылау.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 2: Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде, оның ішінде ерте қартаю белгілері бар адамдарда аурулар мен геронтологиялық жағдайларды емдеу және клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау	Машықтар: 1. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жай-күйлер болған кезде, оның ішінде полипрагмазияны еңсеру жөніндегі шараларды қоса отырып, профилактикалық, емдік және оңалту іс-шараларын жүргізудің жеке жоспарын, сондай-ақ егде және көрілік жастағы пациенттерді әлеуметтік-психологиялық бейімдеу жоспарын қалыптастыру. 2. Егде жастағы топтардағы пациенттерді және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдарды емдеуді тағайындау және бақылау. 3. Науқастың жағдайына байланысты емдеу жоспарына өзгерістер енгізу және қосымша тексеру әдістерінің қажеттілігін анықтайды. 6. Гериатриялық тәжірибеде фармакотерапияны тағайындаңыз. 7. Егде жастағы емделушілерде скринингтік сынақтар мен химиопротектикаға арналған стандартты ұсыныстарды өмір сүру ұзақтығын, функционалдық мәртебесін, пациенттің қалауын және медициналық көмек көрсету мақсаттарын ескере отырып жекелеңдіріңіз. 8. Амбулаториялық кезеңде әр түрлі патологиясы бар және ерте қартаю белгілері бар егде жастағы топтардағы адамдар үшін дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарға өтінімдер жасау. 11. Функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және аурудың клиникалық көрінісін, адам ағзасының органдары мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын ескере отырып, дәрілік препараттарды, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік препараттарды тағайындау. 12. Функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және аурудың клиникалық көрінісін, адам ағзасының органдары мен жүйелерінің функциясының бұзылуының болуын ескере отырып, дәрілік емес терапияны, оның ішінде физиотерапияны, емдік тамақтануды, емдік дене шынықтыруды, психотерапияны, еңбек терапиясын тағайындау. 13. Медициналық көрсетілімдер бойынша тыныс алу жеткіліксіздігі бар егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге инвазивті емес респираторлық қолдауды тағайындау.
--	---

	Білімдер: 1. Ағзаның құрылымы мен қызметі қалыпты және жасқа байланысты өзгерістермен, соның ішінде адам ауруларының табиғи тарихымен, ағзаның қорғаныс механизмдерімен, аурудың көріністерімен және егде жастағы топтардағы ауруларға реакциямен. 2. Қартаюдың биохимиялық, молекулалық, жасушалық, генетикалық және психоәлеуметтік теориялары. 3. Қартаюға байланысты анатомиялық, гистологиялық және физиологиялық өзгерістер. 4. Қалыпты қартаюмен және аурудың жас процестерімен байланысты патология. 5. Егде жастағы пациенттердегі аурулардың атипті (спецификалық емес) көріністері 6. Егде жастағы топтарға тән синдромдар мен ауруларды емдеу принциптері. Charlson индексі білу-мультиморбидтілік және қатар жүріс-тұрыс жағдайында болжам және емдеу. 7. Егде жастағы топтардағы пациенттердегі қыналарды және басқа ауруларды ұтымды емдеу принциптері. 8. Егде жастағы пациенттердегі емдеу тиімділігінің көрсеткіштері. 9. Егде жастағы науқастарда жиі тағайындалатын дәрілердің Фармакодинамикасы және фармакокинетикасы. 10. Емдеу міндеттемесі және егде жастағы адамдарда ұстануға әсер ететін факторлар. 11. Егде жастағы адамдарда нашақорлықты, шамадан тыс қолдануды (соның ішінде дәрі-дәрмектерді дұрыс қолданбауды) және полипрагмазияны анықтау және емдеу. 12. Дәрілік препараттардың, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік препараттардың функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және аурудың клиникалық көрінісін, адам ағзасының органдары мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын, оларды қолдануға медициналық көрсетілімдер мен медициналық қарсы көрсетілімдерді, оларды қолданудан туындаған асқынуларды ескере отырып әсер ету механизмі 13. Дәрілік препараттарды, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік препараттарды қолдануды бақылау әдістері. 14. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттердегі ауруларды және (немесе) жағдайларды дәрілік емес емдеу әдістері. 15. Дәрілік емес терапияның әсер ету механизмі, медициналық көрсеткіштер және оны тағайындауға қарсы көрсеткіштер. жанама әсерлер, оны қолданудан туындаған асқынулар 16. Жасына, сондай-ақ ауруына және (немесе) жағдайына байланысты емдік тамақтану негіздері 17. Гериатриядағы негізгі сенсорлық бұзылуларды түзету әдістері 18. Стационарлық нысанда әлеуметтік қызметтер көрсету үшін әлеуметтік қызмет көрсетуді ұйымдастыруға егде жастағы және кәрі жастағы пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 3: Өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалтқан пациенттерге күтім жасау және олардың өмірін ұйымдастыру мәселелері бойынша пациенттердің туыстарына кеңес беру	Машықтар: 1. Пациенттердің туыстарына күтім жасау және өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалтқан пациенттердің өмірін ұйымдастыру мәселелері бойынша кеңес беру мүмкіндігі. 2. Мультиморбидтілік пен зерттеу деректерінің жоқтығын ескере отырып, егде жастағы және өте қарт адамдарға күтім жасау дағдылары. 3. Паллиативтік көмекті ұйымдастыру және өмірдің соңына күтім жасау дағдылары: - ауыр созылмалы ауруы бар науқастарда ауырсынуды, мазасыздықты, депрессияны, ауырсынбайтын белгілерді (ентігу, жүрек айну, құсу, шаршау) белгілі бір уақыт аралығында бағалайды және күтім мақсаттарына сәйкес тиісті емдеуді тағайындайды. - өмірі шектеулі немесе ауыр созылмалы ауруы бар пациенттерде пациентпен, оның отбасымен және күтім тобымен - күтімнің мақсаттары мен жайлы емдеу шарттарын анықтайды. Білімдер: 1. Халыққа гериатриялық көмектің негіздерін білу. 2. Дәлелді медицина принциптерін білу және мультиморбидтілік пен зерттеу деректерінің жоқтығын ескере отырып, егде жастағы және өте қарт адамдарға күтім жасау бойынша әдістемелік ұсыныстарды пайдалану. 3. Паллиативті көмек пен өмірдің соңына күтім жасаудың негіздерін білу және ұйымдастыру. 4. Паллиативтік медициналық көмек көрсету үшін егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді жіберу үшін медициналық айғақтарды білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Егде жастағы топтардағы пациенттерге, оның ішінде "Гериатрия"мамандығы бойынша стационарлық (жоғары техникалық-логикалық) медициналық көмекті қоспағанда) ерте қартаю белгілері бар адамдарға мамандандырылған(гериатриялық және геронтологиялық) көмекті ұйымдастыру және көрсету.	Дағды 1: Клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес диагноз қою және функционалдық мәртебесін анықтау мақсатында егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге тексеру жүргізу	Машықтар: 1. Шұғыл түрде, оның ішінде төтенше жағдайларда медициналық көмек көрсетуді талап ететін егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің жағдайын бағалауды жүргізу. 2. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді зертханалық зерттеуге, аспаптық зерттеуге, медициналық көрсетілімдер бойынша маман дәрігерлермен кеңесуге жіберу. 3. Пациентті кешенді гериатриялық бағалауды, атап айтқанда пациенттің физикалық жағдайын, функционалдық жағдайын, психикалық денсаулығын және әлеуметтік-экономикалық жағдайын бағалауды жүргізу. 4. Егде жастағы және көрілік жастағы (праксис, гноз, сөйлеу, жазу, оқу, санау, кеңістік пен уақыттағы бағдарлау, есте сақтау, ойлау) пациенттердегі когнитивтік мәртебені анықтай отырып, когнитивтік функцияларды бағалауды жүргізу. 5. Гериатриялық синдромдар мен ауруларды және (немесе) жағдайларды адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің жасына байланысты өзгерістерін ескере отырып анықтаңыз. 6. Гериатриялық науқастарда веноздық тромбозмболиялық асқынулардың, қысымның жарасы мен жанаспалы дерматиттің, құлаудың, делирийдің даму қаупінің факторларын анықтау. 7. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің жай-күйінің динамикасын бағалау. 8. Медициналық өнімдерді қолданыңыз.

9. ICD ескере отырып диагноз қойыңыз.
10. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерде гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жай-күйлер болған кезде жүйке, иммундық, эндокриндік, тыныс алу, ас қорыту, несеп-жыныс жүйелері және қан тарапынан аурулардың және (немесе) патологиялық жай-күйлердің негізгі клиникалық көріністерін, оның ішінде ауыр және (немесе) қауіп төндіретін ауруларды туғызуға қабілетті инфекциялық және онкологиялық ауруларды анықтау өмірдегі асқынулар.
11. Ауыр және (немесе) өмірге қауіп төндіретін асқынуларды тудыруы мүмкін қан айналымын және (немесе) тыныс алуды кенеттен тоқтату белгілерін тану.
12. Гериатриялық пациенттер мен күтушілерден алынған ақпаратты түсіндіру және талдау.
13. Зертханалық және аспаптық зерттеулерден алынған мәліметтерді түсіндіріңіз.
14. Клиникалық синдромдар бойынша адам ағзасының ішкі органдары мен жүйелерінің ауруларын диагностикалауды жүзеге асыру
15. Науқастың физикалық жағдайын, функционалдық жағдайын, психикалық денсаулығын және әлеуметтік-экономикалық жағдайын бағалауды қоса алғанда, пациентті кешенді гериатриялық бағалауды жүзеге асыру.
16. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайына сыртқы орта мен әлеуметтік-тұрмыстық орта факторларының әсерін бағалау.
17. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттердің еңбек қызметіне, тұрмыстық белсенділікке, өзіне-өзі қызмет көрсетуге және басқалардан тәуелсіздікке қабілеттілігін анықтау.
18. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттердегі негізгі сенсорлық бұзылуларды анықтаңыз және қажет болған жағдайда егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерді түзету және емдеу үшін маман дәрігерлерге жіберіңіз.
19. Гериатриялық науқастарда психо-мінез-құлық мәртебесінің бұзылуын анықтаңыз және қажет болған жағдайда оларды түзету және емдеу үшін маман дәрігерлерге жіберіңіз
20. Аурулардың және (немесе) жағдайлардың дифференциалды диагностикасын жүргізу
21. Өткізу дағдыларын меңгеру:
- электрокардиография;
 - экспресс-әдістерді зертханалық диагностикалау, оның ішінде қан глюкозасын (глюкометр), тропонинді талдау.
 - қан қысымын өлшеу;
 - СМАД;
 - ДМАД;
 - импульстік оксиметрия;
 - спирометрия;
 - пикфлуометрия;
 - отоскопия;
 - көру өткірлігін бағалау;
 - аудиометрия.
22. Егде жастағы адамдарда жиі кездесетін гериатриялық синдромдар мен ауруларға диагноз қою және гериатриялық бағалау жүргізу.
23. Гериатриялық синдромдар және даму қаупі және (немесе) дамыған кәрілік астения болған кезде мамандандырылған гериатриялық көмек көрсету үшін егде жастағы топтардың ішінен пациенттерді іріктеуді жүргізу.
24. Жасқа байланысты өзгерістерді ескере отырып, науқастың денсаулық жағдайына клиникалық бағалау

жүргізу, күнделікті өмірдің белсенділік деңгейін бағалау үшін дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы ұсынған Бартел шкаласы (индексі) (Barthel ADL Index) бойынша науқастың жағдайын бағалауға интегралдық тәсіл қағидатын қолдану.

25. Пациенттің өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалту дәрежесін анықтау және сауалнамаларды, сондай-ақ Бартел шкаласын қолдана отырып, медициналық-әлеуметтік болжамды құрайды.

Білімдер:

1. Геронтологиялық бейіндегі аурулардың және (немесе) жағдайлардың клиникалық көрінісі.
2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, егде жастағы, Кәрілік жастағы және жүкті әйелдердегі аурулардың және (немесе) жағдайлардың барысы мен асқынулары.
3. Ересек тұрғындардағы, оның ішінде кәсіптік аурулардағы жүйелер бойынша нозологиялық нысандардың тізбесі.
4. Дәрілік препараттарды тағайындау әдістері, медициналық бұйымдарды қолдануға медициналық көрсеткіштер (және қарсы көрсеткіштер).
5. Дәрілік препараттардың, медициналық бұйымдардың әсер ету механизмі, медициналық көрсетілімдер және тағайындауға медициналық қарсы көрсетілімдер; ықтимал асқынулар, жанама әсерлер, жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар.
6. Дәрілік емес терапия әдістері, пациенттің емдік тамақтануы.
7. Паллиативтік медициналық көмек көрсету тәртібі.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Шеберлікті тану ұсынылады

Дағды 2:

Егде жастағы және егде жастағы пациенттерге емдеуді тағайындау, клиникалық хаттамалар мен медициналы

Машықтар:

1. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жай-күйлер болған кезде, оның ішінде полипрагмазияны еңсеру жөніндегі шараларды қоса отырып, профилактикалық, емдік және оңалту іс-шараларын жүргізудің жеке жоспарын, сондай-ақ егде және кәрілік жастағы пациенттерде әлеуметтік-психологиялық бейімдеу жоспарын жасау.
2. Оттегі терапиясын тағайындауды және жүргізуді қоса алғанда, инвазивті емес респираторлық қолдауды тағайындаудың медициналық көрсеткіштерін анықтау.
3. Функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және аурудың клиникалық көрінісін, адам ағзасының органдары мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын ескере отырып, дәрілік препараттарды, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік препараттарды қолдану.
4. Гериатриялық синдромдар және паллиативтік медициналық көмек көрсетуге мұқтаж аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде, маман дәрігерлермен және өзге де медицина қызметкерлерімен өзара іс-қимыл жасаған кезде егде жастағы және қарт жастағы пациенттерге медициналық көмек көрсету.
5. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерде аурудың ауыр симптомдарының қарқындылығын және тағайындалған дәрілік препараттарды қабылдауды бақылауды жүзеге асыру.
6. Фармакологиялық өзара әрекеттесулерді, коморбидті патологияны және пациенттің жасын, адам ағзасының мүшелері мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын ескере отырып, дәрілік заттардың әсер ету механизмін талдау.

7. Маман дәрігерлермен және өзге де медицина қызметкерлерімен өзара іс-қимыл жасау кезінде паллиативтік медициналық көмек көрсету кезінде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттер үшін ауыр және ауыр симптомдарды, оның ішінде жүрек айнуын, құсуды, кахексияны емдеуді жүзеге асыру.
8. Дәрілік, физиотерапиялық және басқа емдеу әдістерін қолдана отырып, емдеу-профилактикалық, оңалту іс-шараларының кешенін жүргізу.
9. Емдеуді тағайындаңыз және оның гериатриялық синдромдар мен аурулардағы тиімділігін бақылаңыз.
10. Бағалау құлау қаупі, қозғалмайтындық, қысым жарасы, дәрі-дәрмектерді ауызша қабылдаудың жеткіліктілігі, ауырсыну, зәр шығарудың жаңа ұстамауы, іш қату және ауруханаға жатқызылған медициналық және хирургиялық қызметтерді алатын науқастарда дәрі-дәрмектерді дұрыс тағайындамау, оларды үнемі қабылдау кезінде, сондай-ақ тиісті түзету шараларын тағайындайды.
11. Тұрақты қуық катетері бар ауруханаға жатқызылған науқастарды басқаруды ұйымдастырыңыз.
12. Қозудың қайтымды себептерін бағалау (мысалы, тітіркендіргіш кабельдерді қолдану (монитор сымдарын, қан қысымын өлшейтін манжетті, импульстік оксиметрді, көктамыршілік сызықтарды және қуық үшін тері ішілік катетерлерді қоса), ауырсынудың болуы, алкогольді тоқтату, сандырақ, қоршаған шу) гериатриялық науқастарға физикалық немесе медициналық шектеулерді қолданар алдында немесе қалпына келтірмес бұрын
13. Қосымша кадрлар, қоршаған ортаның өзгеруі және отбасы мүшелерінің болуы сияқты шектеулерге балама нұсқаларды қарастырыңыз.
14. Ауруханадан шығаруды жоспарлау кезінде басқа медициналық қызмет көрсетушілермен бірлесіп жұмыс істеу (мысалы, әлеуметтік жұмыс, жағдайларды басқару, мейірбике, физиотерапия) тиісті қызметтерді ұсыну: клиникалық қажеттіліктер, пациенттердің және олардың отбасыларының жеке құндылықтары мен әлеуметтік және қаржылық ресурстары (мысалы, болжам контекстіндегі белгілер мен функционалдық мақсаттар, күтім директивалары, отбасылық жағдайлар және қаржылық ресурстар). пациенттің қоғамдастық деңгейіндегі қызметтерге құқығы (мысалы, үйде күтім жасау, күндізгі күтім, үйде күтім жасау, қарттар үйі, оңалту немесе хоспис).
15. Білікті мейірбикелік күтімі бар немесе кеңейтілген күтімі бар аурухана мен мекемелер арасында қозғалу кезінде мыналарға көз жеткізіңіз: ауруханаға ауыстырылған кезде қызмет көрсету тобында аударманы қажет ететін өткір оқиғалар, берілу мақсаттары, ауру тарихы, дәрі-дәрмек, аллергия, бастапқы когнитивті және функционалдық жағдай, алдын ала күтім жоспары және жауапты PCP туралы нақты ақпарат бар; ауруханадан ауыстыру кезінде: аурухана курсының жазбаша түйіндемесі аяқталып, пациентке және/немесе отбасы мүшелеріне, сондай-ақ бағалау мен басқаруды, клиникалық жағдайды, дәрі-дәрмектерді шығаруды, ағымдағы когнитивті функцияны дәл және қысқаша баяндайтын қабылдаушы медицина қызметкерлеріне берілуі керек. функционалдық жағдай, алдын ала нұсқаулар, медициналық көмек көрсету жоспары, жоспарланған немесе қажетті бақылау аурухана дәрігерінің бақылауы және байланыс ақпараты.
16. Стационарлық кезеңде әртүрлі патологиясы бар және ерте қартаю белгілері бар егде жастағы топтардағы адамдар үшін дәрілік заттар мен

медициналық мақсаттағы бұйымдарға өтінімдер жасау.

Білімдер:

1. Егде жастағы және көрілік жастағы аурулардың және (немесе) жағдайлардың ағымының ерекшеліктері.
2. Дәрілік препараттардың, оның ішінде есірткі және психотроптық дәрілік препараттардың функционалдық мәртебесін, жасын, диагнозын және аурудың клиникалық көрінісін, адам ағзасының органдары мен жүйелері функциясының бұзылуының болуын, оларды қолдануға медициналық көрсетілімдер мен медициналық қарсы көрсетілімдерді, оларды қолданудан туындаған асқынуларды ескере отырып әсер ету тетіктері.
3. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердегі аурулар мен жағдайларды дәрілік емес емдеу әдістері.
4. Жасына және ауруына байланысты емдік тамақтану негіздері.
5. Ауруларды және (немесе) жағдайларды және гериатриялық синдромдарды емдеуде Көрілік астения болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді энтеральді тамақтандыру принциптері.
6. Гериатриядағы негізгі сенсорлық бұзылуларды түзету әдістері.
7. Гериатриялық пациенттерді стационарлық нысанда әлеуметтік қызмет көрсету үшін әлеуметтік қызмет көрсету ұйымына жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер.
8. Паллиативті медициналық көмек көрсету үшін гериатриялық науқастарды жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
9. Егде жастағы адамдарда жиі кездесетін гериатриялық синдромдарды емдеу принциптері мен алдын алу стратегиялары, соның ішінде:
 - созылмалы ауырсыну;
 - деменция және сандырақ;
 - қарт адамдарға қатыгездік: физикалық, психологиялық, қаржылық және жыныстық;
 - құлау қаупі және қозғалыстың бұзылуы;
 - есту және көру қабілетінің бұзылуы;
 - дұрыс тамақтанбау және саркопения;
 - қысым жаралары;
 - зәр мен нәжісті ұстамау;
 - жүрек-қан тамырлары аурулары (соның ішінде жүрек жеткіліксіздігі және гипертония);
 - цереброваскулярлық аурулар және инсульт;
 - депрессия;
 - қант диабеті;
 - сұйықтық балансының бұзылуы;
 - остеопороз;
 - бүйрек жеткіліксіздігі.
10. Егде жастағы топтардағы пациенттердің этикалық және құқықтық мәселелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Шеберлікті тану ұсынылады

	Дағды 3: Өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалтқан пациенттерге күтім жасау және олардың өмірін ұйымдастыру мәселелері бойынша пациенттердің туыстарына кеңес беру	Машықтар: 1. Пациенттердің туыстарына күтім жасау және өзіне-өзі қызмет көрсету қабілетін жоғалтқан пациенттердің өмірін ұйымдастыру мәселелері бойынша кеңес беру. 2. Егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерді, олардың туыстары мен қамқоршыларын күтім дағдыларына, оның ішінде мультиморбидтілікті және зерттеу деректерінің жоқтығын ескере отырып оқытуды жүзеге асыру. 3. Паллиативтік көмек пен өмірдің соңына күтім жасау дағдыларын меңгеру: - ауыр созылмалы ауруы бар науқастарда ауырсынуды, мазасыздықты, депрессияны, ауырсынбайтын белгілерді (өңтігу, жүрек айну, құсу, шаршау) белгілі бір уақыт аралығында бағалайды және күтім мақсаттарына сәйкес тиісті емдеуді тағайындайды. - өмірі шектеулі немесе ауыр созылмалы ауруы бар пациенттерде пациентпен, оның отбасымен және күтім тобымен - күтімнің мақсаттары мен жайлы емдеу шарттарын анықтайды. Білімдер: 1. Халыққа гериатриялық көмек негіздері. 2. Дәлелді медицина принциптері және мультиморбидтілік пен зерттеу деректерінің жоқтығын ескере отырып, Қарттар мен өте қарт адамдарға күтім жасау бойынша әдістемелік ұсыныстарды қолдану. 3. Паллиативтік көмек пен өмірдің соңына күтім жасаудың негіздері мен ұйымдастырылуы. 4. Паллиативтік медициналық көмек көрсету үшін егде жастағы және егде жастағы пациенттерді жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 3: Мамандандырылған медициналық оңалтуды, мамандандырылған психологиялық және психотерапиялық көмекті және мамандандырылған социологиялық және психологиялық көмек пен оңалтуды оңалтуды, мамандандырылған социологиялық және психологиялық көмек пен оңалтуды (гериатриялық және геронтологиялық) ұйымдастыру және көрсету.	

Дағды 1: Клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес мамандандырылған медициналық оңалтуды (гериатриялық және геронтологиялық) ұйымдастыру және көрсету және тиімділігін бақылау	Машықтар: 1. Егде жастағы топтардағы және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдарда медициналық-әлеуметтік оңалтуды жүргізу. 2. Сапа индикаторларына сәйкес егде жастағы топтағы адамдардың және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдардың медициналық-әлеуметтік оңалту тиімділігі мен өмір сүру сапасына мониторинг жүргізу. 3. Гериатриялық науқастарда тіршілік әрекетінің шектелуіне әкелетін адам ағзасының мүшелері мен жүйелерінің функционалдық бұзылыстарын анықтау, маман дәрігерлерге жіберу, анықталған бұзылуларды жою бойынша ұсыныстар жасау. 4. Жас ерекшеліктерін ескере отырып, әртүрлі аурулар және (немесе) жағдайлар кезінде оңалту іс-шараларының жоспарын жасау, оңалту әлеуетін және оңалту болжамын бағалау. 5. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге оңалту іс-шараларын жүргізуге медициналық айғақтар мен қарсы айғақтарды айқындау. 6. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге оңалту іс-шараларын жүргізу үшін маман дәрігерлерді айқындау. 7. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерге санаторий-курорттық ем тағайындау. 8. Стационар жағдайында, үйде және МСАК кезеңінде қарт және кәрілік жастағы пациенттің функционалдық мүмкіндіктеріне қоршаған ортаны бейімдейтін геронтологиялық оңалту әдістері мен құралдарын пайдалану. 9. Егде жастағы топтардағы адамдарға әлеуметтік-психологиялық бейімделуге, оңалту құралдарын, оңалту техникасы мен құралдарын пайдалану қағидаларына, пациенттерге күтім жасау дағдыларына оқытуды жүзеге асыруға жәрдемдесу. 10. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерде медициналық оңалту іс-шараларының орындалуын бағалау. 11. Қоршаған ортаны пациенттердің функционалдық мүмкіндіктеріне және (немесе) пациенттердің қоршаған ортаға функционалдық мүмкіндіктеріне бейімдейтін, оның ішінде қозғалыс, протездеу және ортездеу құралдарын пайдалану, сенсорлық тапшылықтарды түзету арқылы іріктелген құралдар мен әдістердің дұрыстығын бақылау. 12. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және кәрілік жастағы пациенттерді медициналық оңалтудың орындалуын бақылау және тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау.
---	--

	Білімдер: 1. Геронтологиялық бейіні бойынша аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерді медициналық оңалту негіздері. 2. Пациенттерді медициналық оңалту әдістері. 3. Егде жастағы топтардағы және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдардың өмір сүру сапасын жақсарту және медициналық-әлеуметтік оңалтуды ұйымдастыру және негіздері. 4. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді медициналық оңалту жөніндегі іс-шаралардың сипаты мен мазмұны. 5. Гериатриялық синдромдар мен аурулар және (немесе) жағдайлар болған кезде егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге медициналық оңалту іс-шараларын жүргізуге медициналық көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер. 6. Аурудың және (немесе) жай-күйдің функционалдық мәртебесіне, диагнозына және клиникалық көріністеріне сәйкес медициналық оңалту іс-шараларын жүргізуге қатысатын дәрігер-мамандардың тізбесі. 7. Медициналық оңалту тиімділігінің индикаторлары 8. Медициналық оңалту кезеңдерінің сабақтастығын ұйымдастыру. 9. Пациенттердің функционалдық мүмкіндіктеріне және (немесе) пациенттердің қоршаған ортаға функционалдық мүмкіндіктеріне, оның ішінде қозғалыс, протездеу және ортездеу құралдарын пайдалану, сенсорлық тапшылықтарды түзету арқылы қоршаған ортаны бейімдейтін құралдар мен әдістер. 10. Оңалту шараларын тоқтатуға арналған көрсеткіштер және паллиативтік емдеу әдістеріне ауыстыру.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 2: Мамандандырылған психологиялық және психотерапиялық көмек пен оңалтуды (гериатриялық және геронтологиялық) ұйымдастыру және көрсету	Машықтар: 1. Ретінде кеңес беру батыр психолог немесе батыр психотерапевт стационар жағдайында, үйде және МСАК кезеңінде. 2. Егде жастағы топтардағы адамдарға әлеуметтік-психологиялық бейімделуге, оңалту құралдарын, оңалту техникасы мен құрылғыларын пайдалану қағидаларына, гериатриялық пациенттерге күтім жасау дағдыларына оқытуды жүзеге асыруға жәрдемдесу.
	Білімдер: Егде жастағы топтардағы пациенттерге және ерте қартаю белгілері бар адамдарға психологиялық және психотерапиялық көмек көрсетудің диагностикасы мен әдістерінің негіздері.
	Шеберлікті тану ұсынылады
Дағды 3: Мамандандырылған социологиялық және психологиялық көмек пен оңалтуды (гериатриялық және геронтологиялық) ұйымдастыру және көрсету	Машықтар: 1. Стационар жағдайында, үйде және МСАК кезеңінде егде жастағы топтардың пациенттеріне социологиялық (әлеуметтік) және психологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру және көрсету. 2. Егде жастағы топтардағы адамдарға әлеуметтік-психологиялық бейімделуге, оңалту құралдарын, оңалту техникасы мен құралдарын пайдалану қағидаларына, пациенттерге күтім жасау дағдыларына оқытуды жүзеге асыруға жәрдемдесу.

		Білімдер:
		Егде жастағы топтарға немесе ерте қартаю құбылыстары бар адамдарға әлеуметтанулық (Әлеуметтік) және психологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру және негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге қатысты медициналық сараптама жүргізу	Дағды 1: Клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес ДҚК құрамында егде және көрілік жастағы пациенттерге қатысты медициналық сараптама жүргізу.	Машықтар:
		1. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу. 2. Жеке тұлғаның еңбекке жарамсыздығын тану және оны ауру кезеңінде еңбек міндеттерін орындаудан уақытша босату мақсатында Еңбекке уақытша жарамсыздығына сараптама жүргізу. 3. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 4. Еңбекке жарамсыздық парағын жасаңыз. 5. Функционалдық және когнитивтік мәртебесінің бұзылуының болуына және (немесе) болмауына қатысты бөлігінде медициналық сараптамалардың нәтижелері бойынша медициналық қорытындылар тұжырымдау.
		Білімдер:
		1. Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидалары. 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру тәртібі. 3. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге қатысты медициналық сараптаманың негіздері мен ерекшеліктері. 4. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберуге арналған медициналық айғақтар. 5. Егде жастағы және көрілік жастағы пациентке күтім жасау қажеттілігін анықтау және күтушіге еңбекке жарамсыздық парағын беру. 6. Функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамаға жіберу. 7. Дайындық, функционалдық және когнитивтік мәртебесі бұзылған егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу үшін медициналық құжаттама
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 5: Ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және халықтың ұзақ өмір сүруін және салауатты өмір салтын қалыптастыруды және санитарлық-гигиеналық ағартуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шаралар өткізу		

Дағды 1: Ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыру.	Машықтар: 1. Түрлі органдар мен жүйелердің жасқа байланысты патологиясының алдын алуға, аурушаңдықты, мүгедектікті, аурулардан болатын өлімді азайтуға, егде жастағы топтардағы және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдардың өмір сүру ұзақтығын арттыруға бағытталған іс-шараларды ұйымдастыруды жүргізу. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және мониторинг жүргізу, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесін тарту мүмкіндігі. 3. Ерте қартаюдың алдын алу, белсенді ұзақ өмір сүруді ұзарту, өмір сүру сапасын арттыру, әртүрлі аурулардың асқынуларының бастапқы және қайталама алдын алу үшін "Белсенді ұзақ өмір сүру мектебінің" жұмысын ұйымдастыру және мониторинг жүргізу. 4. Халыққа көмек көрсету және ерте және патологиялық қартаюдың алдын алуға және ұзақ өмір сүруді қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға бағытталған іс-шараларды әзірлеу. 5. Егде жастағы және қарт адамдарда гериатриялық синдромдар мен аурулардың және (немесе) жағдайлардың алдын алу және ерте диагностикалау және салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері бойынша санитарлық-ағарту жұмыстарын жүргізу. 6. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде гериатриялық синдромдардың және аурулардың және (немесе) жағдайлардың, оның ішінде құлау мен сыну қаупі жоғары пациенттердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 7. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді сыртқы орта факторларының және әлеуметтік-тұрмыстық ортаның егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайына әсері және (немесе) оларды түзету туралы хабардар ету. 8. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде салауатты өмір салты бағдарламаларын, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі және психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу бағдарламаларын жасау. 9. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерде гериатриялық синдромдардың және аурулардың және (немесе) жағдайлардың, оның ішінде құлау мен сыну қаупі жоғары пациенттердің алдын алу жөніндегі іс-шараларды жүргізу. 7. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерді (қамқоршыларды) сыртқы орта және әлеуметтік-тұрмыстық орта факторларының егде жастағы және көрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайына әсері және (немесе) оларды түзету туралы хабардар ету. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесі туралы білім. 3. Егде жастағы және қарт науқастардағы әлеуметтік гигиена принциптері. 4. Санитарлық-ағарту жұмысының нысандары мен әдістері.
--	---

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
	Дағды 2: Профилактикалық тексерулер жүргізу, салауатты өмір салтын қалыптастыру және насихаттау, ұтымды және дұрыс тамақтану бойынша ұсыныстар беру, диспансерлеу және кейіннен динамикалық бақылау	Машықтар: 1. Халыққа санитарлық білім беруді ұйымдастыру және жүргізу және салауатты өмір салтын насихаттау. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесі бойынша мониторинг пен іс-шараларды ұйымдастыру, жүргізу. 3. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бағдарламаларын, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі және психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу, дене белсенділігін оңтайландыру, ұтымды тамақтану, дене салмағының индексын қалыпқа келтіру бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру Білімдер: 1. Салауатты өмір салты элементтерін, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі мен психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу, физикалық белсенділікті оңтайландыру, ұтымды тамақтану, дене салмағының индексын қалыпқа келтіру бағдарламаларын қалыптастыру бойынша санитарлық-ағарту жұмысының нысандары мен әдістері. 2. Белсенді ұзақ өмір сүру, денсаулықты нығайту және профилактикалық медициналық көмек, паллиативтік көмек, сондай-ақ жергілікті әлеуметтік қолдау жүйесі туралы білім.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	шеберлікті тану ұсынылады
	Еңбек функциясы 6: Шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету	Дағды 1: Клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес гериатриялық практикада шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсету Машықтар: 1. Өмірге қауіп төндіретін жағдайларды, оның ішінде клиникалық өлім жағдайын (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды), егде жастағы топтардағы пациенттерге және ағзаның ерте қартаю белгілері бар адамдарға шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді талап ететін жағдайларды тану. 2. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді қажет ететін жағдайларды бағалау. 3. Пациенттердің өміріне қауіп төндіретін жағдайлар, оның ішінде клиникалық өлім (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату)кезінде пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсету 4. Жүрек-өкпе реанимациясы бойынша іс-шараларды орындау. 5. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. 6. Гериатр практикасында шұғыл жағдайларда диагностика және шұғыл медициналық көмек көрсету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер: 1. Гериатр практикасында шұғыл жағдайларда диагностика және шұғыл медициналық көмек көрсету. 2. Егде жастағы және көрі жастағы пациенттерде (қамқоршыларда) шағымдарды, өмір тарихын жинау әдістері. 3. Физикалық зерттеу әдістері (тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация). 4. Қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 5. Жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу ережесі. 6. Егде жастағы және көрілік жастағы пациенттерге жедел медициналық көмек көрсету үшін медициналық айғақтар және стационар жағдайында медициналық көмек көрсету үшін жолдамалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Еңбек функциясы 7: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.
		Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелген). 3. "Алғашқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелген). 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму		

	Дағды 1: Кәсіби жетілдіруге ұмтылу	Машықтар:	
		1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу.	
		Білімдер:	
		1. "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы білімі (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау қызметкерлерінің Үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелген). 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Шеберлікті тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия Қарым-қатынас Толеранттылық пен құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Ашықтық және оқуға дайын болу Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 23 маусымдағы № ҚР ДСМ - 55 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2021 жылғы 7 шілдеде № 23329 болып тіркелген).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Дәрігер терапевт	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
12. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер терапевт»:			
Топтың коды:	2211-1		
Қызмет атауының коды:	2211-1-002		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер терапевт		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.2		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	"Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандықтардың номенклатурасын, Денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21856 болып тіркелген) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер терапевт" біліктілігі. Осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Кәсіби қызметтің жалпы мәселелеріне сәйкес келетін біліктілікті арттыру		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Терапевтік бейіндегі аурулары бар пациенттердің профилактикасы, диагностикасы, лечение, медициналық оңалту.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Терапевтік бейіндегі ауруларды және (немесе) жай-күйлерді диагностикалау. 2. Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерге емдеуді тағайындау және оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау 3. Терапевтік бейіндегі пациенттерді медициналық оңалтудың тиімділігін жүргізу және бақылау, оның ішінде мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламаларын іске асыру 4. Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерге қатысты медициналық сараптамалар жүргізу 5. Салауатты өмір салтының алдын алу және қалыптастыру және халықты санитарлық-гигиеналық ағарту бойынша іс-шаралар өткізу 6. Шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету 7. Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Үздіксіз кәсіби даму	
Еңбек функциясы 1: Терапевтік бейіндегі ауруларды және (немесе) жай-күйлерді диагностикалау.			

Дағды 1: Клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес терапевтік бейіндегі ауруларды және (немесе) жай-күйлерді диагностикалау	Машықтар: 1. Науқаста (және/немесе оның заңды өкілінде) аурумен және (немесе) терапевтік бейіннің жай-күйімен шағымдарды, өмір тарихын, ауру тарихын жинауды жүзеге асыру. 2. Пациенттен (және/немесе оның заңды өкілінен) алынған ақпаратты түсіндіру және талдау. 3. Науқасты физикалық тексеруден өткізіңіз. 4. Пациенттерді физикалық тексеру нәтижелерін түсіндіру (тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация және басқа әдістер). 5. Диагностикалық іс-шаралар көлемінің, мазмұнының және реттілігінің кезектілігін анықтау. 6. Науқасты зертханалық, аспаптық тексерудің қажеттілігі мен көлемін негіздеу. 7. Диагностикалық манипуляциялар жүргізу және алынған нәтижелерді түсіндіру: - перифериялық артериялардағы қан қысымын өлшеу; - қандағы глюкоза деңгейін зерттеу 26 тәуліктік қан қысымын бақылау (SMAD) - импульстік оксиметрия - спирограммаларды оқу - тобық-иық индексін анықтау - ортостатикалық сынама жүргізу - пикфлоуметрияны жүргізу, - спирометрия нәтижелерін түсіндіру 8. Пациенттерді зертханалық тексерудің нәтижелерін түсіндіру. 9. Пациенттерді аспаптық тексеру нәтижелерін түсіндіру. 10. Науқасты аурумен және (немесе) терапевтік бейіннің жай-күйімен қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, медициналық көрсетілімдер болған кезде маман дәрігерлерге жіберуді негіздеу, маман дәрігерлерден алынған қорытындыларды түсіндіру. 11. Аурудың ауырлығын және (немесе) науқастың жағдайын бағалау. 12. ICD ескере отырып диагноз қойыңыз. 13. АЖХ ескере отырып, диагноз қою алгоритмін (негізгі, ілеспе және асқынулар) қолдана отырып, дифференциалды диагностика жүргізу. 14. Жедел жәрдем, оның ішінде жедел мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін медициналық көрсеткіштерді анықтау. 15. Терапевтік бейін бойынша мамандандырылған медициналық көмек көрсететін стационарлық жағдайларда немесе күндізгі стационар жағдайында медициналық көмек көрсету үшін пациентті жіберудің медициналық көрсеткіштерін айқындау.
---	--

		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасында алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты. 2. Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсету тәртібі. 3. Амбулаториялық жағдайда мамандандырылған медициналық көмек көрсету ережесі. 4. Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 5. Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандарты. 6. Қызмет бейіні бойынша Қазақстан Республикасының диагностикасы мен емдеудің клиникалық хаттамалары. 7. Қызмет бейіні бойынша халықаралық клиникалық ұсыныстар. 8. Шағымдарды жинау әдістемесі, ауру тарихы, науқастың өмір тарихы, физикалық тексеру. 9. Зертханалық және аспаптық диагностика әдістеріне көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. 10. Аурулардың клиникалық көрінісі 11. Диагностика теориясы мен әдістемесі, құрылымы, клиникалық диагнозды құрудың негізгі принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 2: Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерге емдеуді тағайындау және оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау	Дағды 1: Емдік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерге емдеуді тағайындау және клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес оның тиімділігі мен қауіпсіздігін бақылау	Машықтар: 1. Диагнозды, пациенттің жасын, аурудың клиникалық көрінісін және (немесе) жай-күйін ескере отырып, ауруы және (немесе) терапевтік бейіндегі жай-күйі бар пациентті емдеу жоспарын жасау және негіздеу. 2. Клиникалық көріністі және оның даму қаупінің факторларын ескере отырып, дәрілік препараттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдарды тағайындау. 3. Диагнозды, жасты және клиникалық көріністі ескере отырып, науқасқа дәрілік емес емдеу мен емдік тамақтануды тағайындаңыз. 4. Пациенттегі дәрілік заттардың фармакологиялық әсері мен өзара әрекеттесуін талдау. 5. Пациентте дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолданудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау. 6. Пациенттегі дәрілік емес терапияның, емдік тамақтанудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау. 7. Стационар жағдайында немесе күндізгі стационар жағдайында, медициналық көрсетілімдер болған кезде мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін терапевтік бейіндегі ауруы және (немесе) жай-күйі бар пациентті жіберу.

		Білімдер: 1. Терапевтік бейіндегі аурулардың және (немесе) жағдайлардың клиникалық көрінісі. 2. Клиникалық көріністің ерекшеліктері, егде жастағы, Кәрілік жастағы және жүкті әйелдердегі аурулардың және (немесе) жағдайлардың барысы мен асқынулары. 3. Ересек тұрғындардағы, оның ішінде кәсіптік аурулардағы жүйелер бойынша нозологиялық нысандардың тізбесі. 4. Дәрілік препараттарды тағайындау әдістері, медициналық бұйымдарды қолдануға медициналық көрсеткіштер (және қарсы көрсеткіштер). 5. Дәрілік препараттардың, медициналық бұйымдардың әсер ету механизмі, медициналық көрсетілімдер және тағайындауға медициналық қарсы көрсетілімдер; ықтимал асқынулар, жанама әсерлер, жағымсыз реакциялар, оның ішінде ауыр және күтпеген реакциялар. 6. Дәрілік емес терапия әдістері, пациенттің емдік тамақтануы. 7. Паллиативтік медициналық көмек көрсету тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 3: Терапевтік бейіндегі пациенттерді медициналық оңалтудың тиімділігін жүргізу және бақылау, оның ішінде мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламаларын іске асыру	Дағды 1: Терапевтік бейіндегі пациенттерді медициналық оңалтудың тиімділігін жүргізу және бақылау, оның ішінде клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес Мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламаларын іске асыру	Машықтар: 1. Медициналық оңалту және санаторий-курорттық емдеу іс-шараларын жүргізу үшін, оның ішінде мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламасын іске асыру кезінде медициналық айғақтар мен медициналық қарсы айғақтар айқындалсын. 2. Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерде, оның ішінде мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламасын іске асыру кезінде оңалту іс-шараларының жоспарын әзірлеу. 3. Аурулармен және (немесе) терапевтік бейіндегі жай-күйі бар пациенттерді медициналық оңалту іс-шараларын жүргізуге, оның ішінде мүгедектерді оңалтудың немесе абилитациялаудың жеке бағдарламасын іске асыру кезінде қатысуға. 4. Пациенттерді медициналық оңалту іс-шараларының тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау. 5. Диагнозды ескере отырып, медициналық оңалту іс-шараларын ұйымдастыруға қатысу. Білімдер: 1. Терапевтік бейіні бойынша аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерді медициналық оңалту негіздері. 2. Пациенттерді медициналық оңалту әдістері. 3. Медициналық оңалту және санаторий-курорттық емдеу жөніндегі іс-шараларды, оның ішінде мүгедектерді оңалту немесе абилитациялаудың жеке бағдарламасын жүргізуге медициналық көрсеткіштер мен медициналық қарсы көрсеткіштер. 4. Оңалту шаралары мен санаторий-курорттық емдеудің пациенттердің денесіне әсер ету механизмі. 5. Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерді медициналық оңалтудың негізгі бағдарламалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 4: Терапевтік бейіндегі аурулары және (немесе) жай-күйі бар пациенттерге қатысты медициналық		

сараптамалар жүргізу	Дағды 1: Клиникалық хаттамаларға және медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес еңбекке жарамсыздық сараптамасы	Машықтар: 1. Уақытша еңбекке жарамсыздық белгілерін, отбасы мүшесінің терапевтік бейіндегі аурулары бар пациентке күтім жасау қажеттілігін, пациенттердің тыныс-тіршілігінің тұрақты бұзылу белгілерін анықтау. 2. Медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу.
		Білімдер: 1. Пациенттердің еңбекке уақытша жарамсыздығына және күтім бойынша медициналық сараптама жүргізу, еңбекке уақытша жарамсыздық парақтарын беру тәртібі. 2. Еңбекке уақытша жарамсыздық парақтарын беру тәртібі, оның ішінде электрондық түрде. 3. Медициналық әлеуметтік сараптаманы жүзеге асыру үшін медициналық құжаттаманы ресімдеу. 4. Терапевтік бейіндегі ауруларға және олардың салдарына байланысты дене функцияларының тұрақты бұзылуы бар пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптамадан өту үшін жіберуге арналған медициналық көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 5: Салауатты өмір салтының алдын алу және қалыптастыру және халықты санитарлық-гигиеналық ағарту бойынша іс-шаралар өткізу	Дағды 1: Клиникалық хаттамалар мен медициналық көмек көрсету стандарттарына сәйкес салауатты өмір салтының алдын алу және қалыптастыру және халықты санитарлық-гигиеналық ағарту жөніндегі іс-шараларды жүргізу	Машықтар: 1. Жұқпалы аурулардың нақты және спецификалық емес профилактикасын жүргізу. 2. Шектеу іс-шараларын (карантин) енгізуге медициналық көрсеткіштерді айқындау. 3. Дәрігерге маманға жіберу үшін медициналық көрсеткіштерді анықтаңыз. 4. Инфекция ошағы пайда болған жағдайда санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу. 5. Салауатты өмір салтын қалыптастыру бағдарламаларын, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі және психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу, дене белсенділігін оңтайландыру, ұтымды тамақтану, дене салмағының индексін қалыпқа келтіру бағдарламаларын әзірлеу және іске асыру
		Білімдер: 1. Санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды өткізу қағидалары. 2. Салауатты өмір салты элементтерін, оның ішінде алкоголь мен темекіні тұтынуды азайту, есірткі мен психотроптық заттарды медициналық емес тұтынудың алдын алу және онымен күресу, физикалық белсенділікті оңтайландыру, ұтымды тамақтану, дене салмағының индексін қалыпқа келтіру бағдарламаларын қалыптастыру бойынша санитарлық-ағарту жұмысының нысандары мен әдістері. 3. Жұқпалы аурулардың спецификалық және спецификалық емес профилактикасын қолдану принциптері. 4. Жұқпалы аурулардың пайда болуы мен таралуының алдын алу мақсатында санитариялық-эпидемияға қарсы (алдын ала) іс-шараларды ұйымдастыру мәселелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 6: Шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету		

	Дағды 1: Медициналық көмек көрсетудің клиникалық хаттамалары мен стандарттарына сәйкес шұғыл және шұғыл нысанда медициналық көмек көрсету	Машықтар: 1. Шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді талап ететін жағдайларды, оның ішінде шұғыл түрде медициналық көмек көрсетуді талап ететін қан айналымын және (немесе) тыныс алуды кенеттен тоқтатудың клиникалық белгілерін тану 2. Пациенттердің өміріне қауіп төндіретін жағдайлар, оның ішінде клиникалық өлім (адам ағзасының өмірлік маңызды функцияларын (қан айналымын және (немесе) тыныс алуды тоқтату)кезінде пациенттерге шұғыл түрде медициналық көмек көрсету 3. Пациенттерге шұғыл және шұғыл түрде медициналық көмек көрсету кезінде дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды қолдану. 4. Негізгі жүрек-өкпе реанимациясының іс-шараларын орындау
		Білімдер: 1. Пациенттерде (олардың заңды өкілдерінде) шағымдар мен анамнезді жинау әдістемесі. 2. Пациенттерді физикалық тексеру әдістемесі (тексеру, пальпация, перкуссия, аускультация және басқа әдістер). 3. Қан айналымының және (немесе) тыныс алудың кенеттен тоқтауының клиникалық белгілері. 4. Базалық жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу қағидалары
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Еңбек функциясы 7: Медициналық құжаттаманы, медициналық-статистикалық ақпаратты басқаруға қатысу	Дағды 1: Денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес медициналық құжаттаманы жүргізу, медициналық-статистикалық ақпаратты талдау	Машықтар: 1. Жұмысты жоспарлау және өз қызметінің көрсеткіштерін талдай отырып есеп жасау. 2. Медициналық құжаттаманы, оның ішінде электрондық түрде жүргізу және оны жүргізу сапасын бақылау. 3. Бейінді медициналық бөлімше жұмысының Медициналық-статистикалық көрсеткіштеріне талдау жүргізу. 4. Жұмыста пациенттердің дербес деректері мен мәліметтерін заңнамаға сәйкес пайдалану. 5. Ақпараттық жүйелерді белгіленген тәртіпке сәйкес пайдалану.

		Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 4 қарашада № 21579 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау саласындағы есептік құжаттама нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 22 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-313/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 23 желтоқсанда № 21879 болып тіркелген). 3. "Алғашқы медициналық құжаттаманы жүргізу және есептерді ұсыну қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 10 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-244/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 11 желтоқсанда № 21761 болып тіркелген). 4. Электрондық есепке алу және құжаттау жүйелері. 5. Пациенттердің медициналық ақпаратының құпиялылығы. 6. Медициналық статистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Қосымша еңбек функциясы 1: Үздіксіз кәсіби даму	Дағды 1: Үздіксіз кәсіби даму Машықтар: 1. Кәсіби оқыту іс-шараларына қатысу: конференциялар, семинарлар, вебинарлар, біліктілікті арттыру курстары. 2. Академиялық және ғылыми қызметке қатысу. 3. Денсаулық сақтау мәселелерін талқылау, әріптестермен тәжірибе алмасу бойынша кәсіби қауымдастықтардың, комитеттердің және жұмыс топтарының жұмысына қатысу. Білімдер: 1. "Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және бейресми білім беру қағидаларын, Денсаулық сақтау саласындағы қосымша және бейресми білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы мамандардың қосымша және бейресми білім беру арқылы алған оқыту нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы білімі (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21847 болып тіркелген). 2. "Денсаулық сақтау қызметкерлерінің Үздіксіз кәсіби даму нәтижелерін растау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 20 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-283/2020 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21843 болып тіркелген). 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 4. Мамандандырылған саладағы ағымдағы тенденциялар, зерттеулер және әзірлемелер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Эмпатия қарым-қатынас Толеранттылық пен құрмет Ынтымақтастық және топтық жұмыс Стресске төзімділік Рефлексия және интроспекция Кәсіби этиканы сақтау Ашықтық және оқуға дайын болу Белсенділік және бастамашылық Кәсіби дамуға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы «Қазақстан Республикасында медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелді). 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурыздағы № ҚР- ДСМ-27 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 наурызда № 27218 болып тіркелді). 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 106 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 8 маусымда № 32740 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Дәрігер гериатр	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
13. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер терапевт»:			
Топтың коды:	2211-1		
Қызмет атауының коды:	2211-1-002		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер терапевт		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер терапевт" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Терапевтік бейіндегі аурулары бар пациенттерге білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Терапевт дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.	

	Қосымша еңбек функциялары:	1. Терапевт дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Терапевт дәрігерлердің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.
Еңбек функциясы 1: Терапевт дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.	Дағды 1: Терапевт дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар:
		1. Жоспарларды әзірлеуге қатысу және жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында терапевт дәрігерлер арасында тапсырмаларды бөлу. 2. Келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында терапевт дәрігерлердің медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Терапия саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе САПАСЫНЫҢ жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Деректерді талдау және терапия практикасы негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдайды және терапевтік бейіндегі аурулардың таралуын бақылау.
		Білімдер:
		1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

	Дағды 2: Пациенттерге (ересектерге) терапевтік көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз терапевт дәрігерлерге консультациялық көмек көрсету. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге терапия мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Қосымша еңбек функциясы 1: Терапевт дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама	Машықтар: 1. "Терапия" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Терапия" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингілеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Терапия" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Тәуекел факторларын анықтау және ұйым басшылығына терапевт дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласындағы туындайтын жүйелік проблемалар туралы уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
		Дағдыны тану мүмкіндігі:
Қосымша еңбек функциясы 2: Терапевт дәрігерлердің		Дағдыларын тану ұсынылады

қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу		Машықтар:
			1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
			Білімдер:
			1. Ағымдағы тенденциялар мен инновациялар, жаңа мамандандырылған саладағы диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы «Қазақстан Республикасында медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелді) 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурыздағы № ҚР- ДСМ-27 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 наурызда № 27218 болып тіркелді). 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 106 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 8 маусымда № 32740 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Дәрігер гериатр	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
14. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер гериатр»:			
Топтың коды:	2213-5		
Қызмет атауының коды:	2213-5-001		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер гериатр		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.3		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер гериатр" біліктілігі. СБШ бойынша 7.2 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде)	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Геронтологиялық бейіндегі аурулары бар пациенттерге білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Гериатр дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Гериатрлар дәрігерлері көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу. 2. Гериатр дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.
Еңбек функциясы 1: Гериатр дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру, бақылау және тәлімгерлік.	Дағды 1: Гериатр дәрігерлерінің қызметін ұйымдастыру және бақылау.	Машықтар:
		1. Жоспарларды әзірлеуге қатысу және жұмыс уақытын оңтайландыру және тиімді жұмысты қамтамасыз ету мақсатында гериатриялық дәрігерлер арасында тапсырмаларды бөлу. 2. Гериатр дәрігерлерінің келісілген және тиімді қызметті қамтамасыз ету және пациенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатында медициналық практиканы ұйымдастырумен байланысты басқа мамандармен бірлескен жұмысын үйлестіру. 3. Гериатрия саласындағы пациенттерді диагностикалау және емдеу процестерінің мониторингін ұйымдастыру және бағалау. 4. Қолданылатын емдеу әдістері мен құралдарының тиімділігін бағалауды жүргізу. 5. Медициналық стандарттар мен этикалық нормалар мен рәсімдердің сақталуын мониторингтеу шеңберінде медициналық көмектің асқыну жағдайларын немесе сапасының жеткіліксіздігін анықтау және талдау. 6. Көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау және емдеу нәтижелері мен пациенттің нәтижелерін талдау. 7. Гериатрия және геронтология саласындағы деректер мен тәжірибені талдау негізінде медициналық қызметтердің сапасын жақсарту. 8. Эпидемиологиялық жағдайды және геронтологиялық бейіндегі аурулардың таралуын мониторингтеу.

		Білімдер: 1. Бақылау нәтижелері мен ұсынымдарды талқылау үшін мамандармен және әріптестермен тиімді қарым-қатынас жасау дағдылары 2. Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшелерінің құрылымы мен функциялары. 3. Бөлімшелердің қызметін ұйымдастыруды, жоспарлауды, бақылауды және үйлестіруді қоса алғанда, денсаулық сақтаудағы басқару принциптері, әдістері. 4. Ресурстарды, міндеттер мен мақсаттарды ескере отырып, құрылымдық бөлімшелердің қызметін жоспарлау. 5. Медициналық және әкімшілік персоналды басқару және ынталандыру әдістері, жанжалдарды шешу және проблемаларды шешу дағдылары. 6. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысы шеңберінде пациенттердің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Пациенттерге гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсету кезіндегі асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу мәселелерінде тәлімгерлік және консультациялық қызметтер көрсету.	Машықтар: 1. Денсаулық сақтау ұйымында алғаш рет кәсіби қызметке кіріскен резидент дәрігерлердің, тағылымдамадан өтуші дәрігерлердің, дәрігерлердің тәлімгерлігін жүзеге асыру. 2. Күрделі клиникалық жағдайларда кәсіби тәжірибесі аз гериатриялық дәрігерлерге консультациялық көмек көрсету. 3. Басқа мамандықтағы дәрігерлерге гериатрия және геронтология мәселелері бойынша кеңес беру. 4. Клиникалық жағдайды бағалау, асқынуларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша өз тәжірибесі мен білімі негізінде сараптамалық пікірлер ұсыну. 5. Сараптамалық ұсыныстарды іске асырғаннан кейін кері байланыс беру, нәтижелерді талдауға көмек көрсету.
		Білімдер: 1. Белсенді оқыту, симуляциялық оқыту, заманауи білім беру технологияларын қолдану әдістері. 2. Медициналық қызметкерлермен, оның ішінде клиникалық жағдайлар мен проблемаларды талқылау шеңберінде тиімді қарым-қатынас жасау. 3. Оқытудың тиімділігін және түзетулердің қажеттілігін анықтау үшін білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: Гериатрлар дәрігерлері көрсететін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жүргізу.		

	Дағды 1: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама	Машықтар: 1. "Гериатрия" мамандануы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Гериатрия" мамандануы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Гериатрия" мамандануы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Тәуекел факторларын анықтау және гериатрлар дәрігерлері көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласындағы туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына уақтылы хабарлау.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Гериатр дәрігерлерінің қызметіне жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу.	Дағды 1: Жаңа әдістер мен технологияларды дамыту және енгізу	Машықтар: 1. Ғылыми жарияланымдарды талдау, олардың нәтижелерінің сапасы мен дұрыстығын бағалау 2. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 3. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Ағымдағы тенденциялар мен инновациялар, жаңа мамандандырылған саладағы диагностика және емдеу әдістері. 2. Жаңа әдістер мен технологияларды енгізудің этикалық және құқықтық аспектілері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және топтық жұмыс Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Стрессті басқару Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіби этика Сапаға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 23 маусымдағы № ҚР ДСМ - 55 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2021 жылғы 7 шілдеде № 23329 болып тіркелген).	
СБШ -нің ішіндегі басқа	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

Кәсіптермен байланыс:			
	7	дәрігер терапевт	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
15. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер терапевт»:			
Топтың коды:	2211-1		
Қызмет атауының коды:	2211-1-002		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер терапевт		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер терапевт" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Терапевтік бейіндегі аурулары бар пациенттерге білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, терапия саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Терапия" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Терапия" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет	
Еңбек функциясы 1: "Терапия" мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару			

Дағды 1: "Терапия" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама.	Машықтар: 1. "Терапия" мамандығы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Терапия" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингілеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Терапия" мамандығы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және ұйым басшылығына терапевт дәрігерлер көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласындағы туындайтын жүйелік проблемалар туралы уақтылы хабарлау. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы "Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді) 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу.	Машықтар: 1. Пациенттерге (ересектерге) медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Терапияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер:
		1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері 2. Терапия саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
Қосымша еңбек функциясы 1: "Терапия" мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы мәселелерін шешуді әдістемелік қамтамасыз ету	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 1: Халыққа терапевтік көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде Халыққа терапевтік көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде терапевтік қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2: Денсаулық сақтау саласындағы академиялық	Дағды 2: Халыққа терапевтік көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, Хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады

Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу	Машықтар:
	1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
	Білімдер:
	1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу	Машықтар:
	1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында терапия саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Терапия саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
	Білімдер:
	1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау	Машықтар:
	1. Мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Терапиялық аурулардың алдын алу және бақылау саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара әрекеттесу.
	Білімдер:
	1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2023 жылғы 30 наурыздағы № 49 бұйрығы «Қазақстан Республикасында медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 30 наурызда № 32160 болып тіркелді). 2. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурыздағы № ҚР- ДСМ-27 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 25 наурызда № 27218 болып тіркелді). 3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 106 бұйрығы «Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 8 маусымда № 32740 болып тіркелді).		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Резидент дәрігер терапевт	
	7	Дәрігер гериатр	
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр	
16. Кәсіптің карточкасы «Дәрігер гериатр»:			
Топтың коды:	2213-5		
Қызмет атауының коды:	2213-5-001		
Кәсіптің атауы:	Дәрігер гериатр		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
подуровень квалификации по ОРК:	7.4		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-305/2020 бұйрығы "Денсаулық сақтау саласындағы мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасын, денсаулық сақтау қызметкерлері лауазымдарының номенклатурасы мен біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 22 желтоқсанда № 21856 болып тіркелді.) Дәрігер (маман бейінді)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	"Дәрігер гериатр" біліктілігі. СБШ бойынша 7.3 кіші деңгейдегі осы біліктілік үшін алдыңғы жұмыс тәжірибесі кемінде 5 жыл. Мәлімделген мамандық бойынша денсаулық сақтау саласындағы маман сертификаты.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	СБШ бойынша 7.4 кіші деңгейдегі біліктілікті арттыру (соңғы 5 жылда кемінде 7 кредит (210 сағат) көлемінде), оның ішінде медициналық қызметтер (көмек) сапасына тәуелсіз сараптама жүргізу мәселелері бойынша кемінде 4 кредит (120 сағат)		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Геронтологиялық бейіндегі аурулары бар пациенттерге білікті, мамандандырылған медициналық көмекті және жоғары технологиялық медициналық қызметтерді ұйымдастыру және көрсету, гериатрия және геронтология саласындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына ие болуы және сәйкес келуі тиіс іскерліктер, дағдылар мен білім бөлігінде медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сараптама жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. "Гериатрия" мамандануы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	1. "Гериатрия" мамандануы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету 2. Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет
Еңбек функциясы 1: "Гериатрия" мамандануы бойынша медициналық көмектің сапасын басқару	Дағды 1: "Гериатрия" мамандануы шеңберінде көрсетілетін медициналық көмектің көлемі мен сапасына сараптама	Машықтар:
		1. "Гериатрия" мамандануы шеңберінде көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын бақылау. 2. "Гериатрия" мамандануы шеңберінде медициналық көмек көрсеткіштерін мониторингтеу дағдыларын меңгеру. 3. Ішкі істер органдарының, прокуратура мен соттың, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне "Гериатрия" мамандануы шеңберінде медициналық көмек көрсету және медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы мәселелерінде консультациялық көмек көрсету. 4. Анықталған медициналық қателіктерге, олардың себеп-салдарлық байланыстарына, жағымсыз салдарларына және олардың алдын алу мүмкіндіктеріне талдау, ресімделген сипаттама жүргізу. 5. Тәуекел факторларын анықтау және гериатрлар дәрігерлері көрсететін медициналық қызметтердің сапасы саласындағы туындайтын жүйелік проблемалар туралы ұйым басшылығына уақтылы хабарлау.
		Білімдер:
		1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 28 қазандағы № ҚР ДСМ-164/2020 бұйрығы" Медициналық ұйымдарда құпия аудит жүргізу қағидаларын бекіту туралы" (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 30 қазанда № 21561 болып тіркелді). 2. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама түрлері. 3. Медициналық қызметтер мен ішкі аудит қызметінің сапасын сараптамалық бағалау. 4. Денсаулық сақтаудағы стандарттау. 5. Медициналық көмектің сапасына сараптама жүргізу әдістемесі (әдістері, технологиясы, талдауы, бағалауы, мониторингі).
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу және сапасын жақсарту бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу.	Машықтар:
		1. Пациенттерге медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мақсатында бейінді бөлімшелердің әлеуетін арттыру дағдыларын дамыту. 2. Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша бейінді бөлімшелердің медициналық персоналына әдіснамалық қолдау көрсету. 3. Өз тәжірибеңізге диагностика мен емдеудің жаңа әдістерін үйреніңіз және енгізіңіз. 4. Клиникалық сынақтарға қатысу, клиникалық практикадағы жаңа тәсілдердің тиімділігін бағалау. 5. Гериатрия мен геронтологияның медициналық практикасына жаңа технологиялардың табысты трансфертін қамтамасыз ету дағдыларын меңгеру.

		Білімдер: 1. Статистикалық талдау мен болжаудың сандық әдістері. Медициналық көмектің тиімділігі мен сапасын бағалау көрсеткіштері мен критерийлері 2. Гериатрия саласындағы өзекті технологиялар мен зерттеулер. 3. Жаңа медициналық технологияларды трансферттеу процесі, оның ішінде олардың әлеуетін бағалау және тәжірибеге интеграциялау. 4. Ұйымдағы өзгерістерді басқару негіздері. 5. Жаңа әдістер мен технологияларды келісу және енгізу үшін медициналық персоналмен, әкімшілік персоналмен және басқа құрылымдармен өзара әрекеттесу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 1: "Гериатрия" мамандануы бойынша мамандандырылған медициналық көмектің және жоғары технологиялық медициналық қызметтердің тиімділігі мен сапасы проблемаларын шешуді әдістемелік қамтамасыз ету	Дағды 1: Халыққа гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу.	Машықтар:
		1. Дәлелдерді жүйелі іздеу және ақпаратты сыни талдау негізінде халыққа гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсету саласындағы стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді, нұсқаулықтарды және әдістемелік әзірлемелерді әзірлеу. 2. Республика және халықаралық ынтымақтастық деңгейінде гериатриялық және геронтологиялық қызметті дамыту және жаңғырту жөніндегі нормативтік құқықтық актілерді, тұжырымдамаларды, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеуге қатысу.
		Білімдер:
		1. Дәлелді медицинаға негізделген стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқаулықтарды әзірлеу бойынша нұсқаулар мен әдістемелік ұсыныстар. 2. Медициналық көмектің сапасын бағалау әдістері, оның ішінде аудит және диагностика мен емдеудің тиімділігін бағалау, этикалық стандарттар және пациенттердің құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Халыққа гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсету кезінде стандарттарды, диагностика мен емдеудің клиникалық хаттамаларын, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды сараптау.	Машықтар:
		1. Стандарттарға, клиникалық хаттамаларға, алгоритмдерге және нұсқауларға сараптама/рецензия жүргізу. 2. Стандарттарды, Хаттамаларды және нұсқауларды жақсарту бойынша ұсыныстарды тұжырымдау және оларға өзгерістер немесе толықтырулар ұсыну. 3. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы туралы сараптамалық қорытынды қалыптастыру. 4. Қызметкерлерді оқыту және олардың сәтті орындалуын бақылау арқылы клиникалық тәжірибеге өзгерістер енгізу процесін қолдау.
		Білімдер:
		1. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдерді және нұсқауларды сараптау/рецензиялау ережелері мен әдістері. 2. Стандарттарды, клиникалық хаттамаларды, алгоритмдер мен нұсқаулықтарды әзірлеу сапасы бойынша сараптамалық қорытынды қалыптастыру қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Қосымша еңбек функциясы 2:		

Денсаулық сақтау саласындағы академиялық қызмет	Дағды 1: Оқытушылық қызметке қатысу	Машықтар: 1. Медицина қызметкерлерінің біліктілігін арттыру. 2. Бейресми медициналық білім беру іс-шараларын (шеберлік сыныптары, семинарлар және т.б.) өткізу. 3. Студенттер мен резиденттерді оқытуға қатысу. 4. Білім беру бағдарламаларын, медициналық білім беру материалдары мен стандарттарын әзірлеуге қатысу.
		Білімдер: 1. Білім беру бағдарламаларын әзірлеу және бағалау принциптері. 2. Оқыту нәтижелерін тұжырымдау және оларды бағалау принциптері. 3. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктері мен дайындық деңгейі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 2: Зерттеу қызметіне қатысу	Машықтар: 1. Алдын алу мен емдеудің жаңа әдістерін әзірлеу мақсатында гериатрия және геронтология саласындағы зерттеулерді қолдау және жүргізу. 2. Гериатрия және геронтология саласындағы ғылыми жобаларға жетекшілік ету. 3. Ғылыми комитеттердің жұмысына қатысу. 4. Медициналық әдебиеттерге, зерттеулер мен бағдарламаларға сараптамалық бағалаулар мен шолулар жүргізу. 5. Ғылыми мақалалар мен баяндамалар жариялау.
		Білімдер: 1. Зерттеу субъектісі ретінде адамның қатысуымен зерттеулерді жоспарлау мен жүргізудің, сондай-ақ зерттеу нәтижелерін құжаттау мен ұсынудың этикалық және ғылыми стандарты. 2. Ғылыми жобалардың бюджеттерін қаржыландыру және басқару. 3. Күрделі деректерді статистикалық талдау және түсіндіру әдістерін сараптамалық білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
	Дағды 3: Денсаулық пен денсаулық сақтауды насихаттау	Машықтар: 1. Мамандық бейіні бойынша медициналық білімді тарату және халыққа білім беру үшін бұқаралық ақпарат құралдарында қоғамдық баяндамалар (сұхбаттар, Жарияланымдар). 2. Мамандық бейіні бойынша өңірлік немесе ұлттық деңгейде денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі комиссиялар мен жұмыс топтарына қатысу. 3. Пациенттердің денсаулығын жақсартуға және қоғамды мамандық бейіні бойынша оқытуға бағытталған қоғамдық бағдарламалық бастамаларға қатысу. 4. Гериатриялық және геронтологиялық бейіндегі аурулардың алдын алу және олармен күресу саласындағы бірлескен күш-жігер үшін қоғамдық ұйымдармен, дәрігерлермен, ғалымдармен, мектептермен және басқа институттармен өзара іс-қимыл.
		Білімдер: 1. Денсаулықты ілгерілету принциптері. 2. Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері және осы саладағы дәрігерлердің рөлі; 3. Денсаулықтың Әлеуметтік және экологиялық детерминанттары.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Дағдыларын тану ұсынылады
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Қарым-қатынас Эмпатия, эмоционалды интеллект Тәлімгерлік Адаптивті көшбасшылық және топтық жұмыс Сыни тұрғыдан ойлау Кәсіби және әлеуметтік жауапкершілік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Стрессті басқару Оқытушылық және зерттеу дағдыларын дамытуға ұмтылу Сапа мен қауіпсіздікке ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	"Қазақстан Республикасында гериатриялық және геронтологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 23 маусымдағы № ҚР ДСМ - 55 бұйрығы (Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2021 жылғы 7 шілдеде № 23329 болып тіркелген).	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Дәрігер терапевт
	7	Резидент дәрігер терапевт
	7	Тағылымдамашы дәрігер гериатр

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

17. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі

Орындаушы:

Халыкова М.Б., +7 (777) 999 94 17, m.khalykova@dsm.gov.kz

18. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Жоғары білім және ғылым министрлігі "Денсаулық сақтау" даярлау бағытының оқу-әдістемелік бірлестігі

Жоба жетекшісі:

Сыдыкова С.И.

E-mail: s.sydykova@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (777) 681 29 25

19. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: № 2, 01.12.2023 ж.

20. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 29.11.2023 ж.

21. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 27.12.2023 ж.

22. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 1, 2023 ж.

23. Болжалды қайта қарау күні: 30.11.2026 ж.